

HOTELLI ALEXANDERIN HISTORIIKKI

Lisa Nevala

Opinnäytetyö
Huhtikuu 2013
Liiketalouden koulutusohjelma
Yritystoiminnan suuntautumisvaihtoehto
Tampereen ammattikorkeakoulu

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU
Tampere University of Applied Sciences

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Yritystoiminnan suuntautumisvaihtoehto

NEVALA, LISA
Hotelli Alexanderin historiikki

Opinnäytetyö 53 sivua, josta liitteitä 28 sivua
Huhtikuu 2013

Tässä opinnäytetyössä koottiin Mäntässä sijaitsevan hotelli Alexanderin entisten omistajien tarinat ehyeksi historiikiksi. Historiikissa kerrotaan aina sen perustamisvuodesta 1979, tähän päivään sen tapahtumista omistajien näkökulmasta.

Opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä, johon sisältyy kaksi osaa. Teoreettinen osuus käsittelee yleisesti historiikin tekemistä, tutkimista ja myös yleisesti hotellien historiaa. Siinä kerrotaan myös opinnäytetyön tekemisen eri vaiheita. Teoriaosuudessa käsiteltiin hotellien historiaa. Toiminnallinen osuus on hotelli Alexanderin historiikki.

Teoriaosuudessa lähteitä käytettiin erilaisista kirjallisista materiaaleista, kuten kirjoja historiikin tekemisestä ja hotellialasta. Toiminnallisen osuuden työssä lähteinä käytettiin haastatteluja, tarinoita, erilaisia lehtiartikkeleita ja kuvia. Toiminnallinen osuus kirjoitettiin siten, että se olisi mielenkiintoinen ja tempaisi lukijansa mukaan.

Historiikki hotelli Alexanderista on myös osa pelkästään Mäntän historiaa. Hotellista ei ole aikaisemmin kirjoitettu minkäänlaista koottua historiikkia, joten ajatuksena on myös ollut, että myöhemmin nimenomaan tätä historiikkia voidaan käyttää historiikin jatkoa ajatellen. Historiikkia aiotaan käyttää myöhemmin hotellin markkinoinnissa. Se lisätään hotellin internetsivuille.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree programme in Business Administration
Entrepreneurship

NEVALA, LISA
A chronicle of the hotel Alexander

Bachelor's thesis 53 pages, appendices 28 pages
April 2013

This thesis describes the history of hotel Alexander. History has been made of the earlier shareholders stories. History begins from hotels founded year in 1979 and ends in the present day.

This thesis consists of a theoretical and an empirical part. The theoretical part describes the general aspects of making and studying a history. The theoretical part also describes generally hotels history. The empirical part of this thesis is the history of hotel Alexander. The history of hotel Alexander is based on interviews, stories, newspaper articles and photographs.

The history of hotel Alexander is also a part of history of Mänttä. There has been not made any history of this hotel Alexander. So the principle has been that this history of hotel Alexander can be used later for future developments. History of hotel Alexander will be later used on the hotels marketing. The history will be added to hotels website.

Key words: history, hotel

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	MENNEISYYDEN TUTKIMINEN	6
3	HISTORIIKKI, AJATUKSESTA TEKSTIKSI	7
	3.1 Historiikin suunnitelma	7
	3.2 Lähdeaineisto	8
	3.3 Miten sidon tekstin aikaan ja historiaan	9
	3.4 Lukijoiden käsiin.....	10
4	HOTELLIEN SYNTY.....	12
	4.1 Majoituselinkeinon syntyminen	12
	4.2. Majoituselinkeinon synty Suomessa	12
	4.2.1 Luostarit	13
	4.2.2 Killat	13
	4.2.3 Majatalolaitos	14
	4.2. Majatalojen merkitys, kehitys ja päätös.....	15
	4.3. Krouvarilaitos.....	16
	4.4 Johan Reinhold Seipel 1751-1819.....	16
	4.5 Hotelli-nimi	17
5	HOTELLI ALEXANDERIN MUISTEMISTA HISTORIIKIKSI.....	18
	5.1 Historiikin sisältö	18
	5.2 KMV- lehden arkisto.....	19
	5.3 Haastattelut	20
	5.4 Valokuvat.....	21
6	POHDINTA	23
	LÄHTEET	25
	LIITE 1.....	26

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössäni käsitellään hotelli Alexanderin historiaa. Tein opinnäytetyönäni historiikin hotelli Alexanderista, joka on perustettu vuonna 1979. Opinnäytetyöni aiheen sain hotellin tämänhetkisiltä omistajilta. Opinnäytetyöni ideaksi olin jo päättänyt, että haluan tehdä historiikin, ja hotellin omistajilta sain aiheen.

Opinnäytetyöni toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä, ja siihen sisältyy kaksi osaa, teoreettinen osuus ja toiminnallinen osuus. Toiminnallista osuutta kutsutaan myös produktiksi. Teoreettinen osuus koostuu historian tutkimisesta ja historiikin tekemisestä, mutta myös kertoo yleisesti hotellialan historiasta. Teoriaosuuden lopussa käydään myös läpi miten hotelli Alexanderin historiikki on toteutettu. Toiminnallinen osuus eli produkti on hotelli Alexanderin historiikki.

Hotelli Alexanderin historiikki on tarina ihmisistä, jotka ovat saaneet hotellin eloon. Hotellista ei löydy aikaisempaa historiikkia ja tietoa löytyy vain vanhoista sanomalehdistä, joten siksi historiikki olikin jo tehtävä. Hotellin historiikin tarkoituksena, oli antaa myös jotain näille työtä tekeville ja sitä rakastaville entisille ja nykyisille omistajille. He ovat ansainneet kohdalleen tunnustusta työnsä merkityksestä. Historiikin tavoitteena oli myös, että tarina olisi mukaansatempaava mutta myös aiheuttaisi ihmetystä ja arvostusta sen lukijoissa.

Historiikki tullaan laittamaan hotelli Alexanderin internetsivuille, joka on erinomaista markkinointia hotellille. Historiikkia voidaan myös jatkaa tämän työn pohjalta.

2 MENNEISYYDEN TUTKIMINEN

Ihmiset ovat aikojen alusta olleet kiinnostuneita omasta, ja myös muiden historiasta. Ihmiset haluavat etsiä vastauksia asioille, joihin ei ole saanut selvyyttä ja tekevät sen historian tutkimisen kautta. (Vantti 2010, 9.)

Suomalaiset ovat aloittaneet asioiden ylöskirjaamisen jo 1800-luvulla. Suurin osa suomalaisista osasi jo tuolloin kirjaimet, mutta vain harvoilla oli sulkakynä ja mustepullo. Päiväkirjojen kirjoittaminen on aina ollut nuorten naisten riitti aikuiseksi kasvamisessa. (Vantti 2010, 15.)

Menneisyyttä voi tutkia monella eri tavalla. Tutkimisessa käytetään erilaisia lähteitä. Lähteenä voi käyttää esimerkiksi maisemaa. Maisemasta voi päätellä erityisesti kylähistoriikissa kylässä tapahtuneita tarinoita, sen alkuperää ja kylän nimeä. (Katajala 1990, 22–23.)

Henkisiä lähteitä ovat perinne ja muistitieto. Perinteellä tarkoitetaan historian tutkimisessä sukupolvelta toiselle siirtyneitä muistoja ja tarinoita. Muistitieto taas on kertojan omassa muistissa olevaa tietoa. Muistitieto ei välttämättä ole luotettavaa tietoa, koska muistissa asiat saattavat muuttua tai joitain asioita ei muista. (Katajala 1990, 25.)

Kuvalliset lähteet ovat tärkeitä menneisyyden tutkimisessä, koska ne antavat kuvaa esimerkiksi kehityksestä. Kuvat antavat historiikkiin väriä, ja lukija pääsee itse näkemään sitä aikaa. (Katajala 1990, 25–26.)

Historiikin keskeisimmät lähteet ovat erilaiset kirjalliset aineistot, kuten asiakirjat, muistiinpanot, kirjeet, kirjat, lehdet ja julkilausumat. Nämä ovat luotettavaa tietoa ja niiden etsiminen on helpompaa. Historiikki kirjoitetaan yleensä tarinan muodossa, joten kirjalliset lähteet eivät silloin tue kirjoitusmuotoa. Kirjallisen aineiston lisäksi täytyy olla myös muita lähteitä, mutta kirjallista aineistoa voi käyttää historiikin tukipilarina ja muunlaisia lähteitä tekemään siitä tarinankerronnallisemman. (Katajala 1990, 26–27.)

3 HISTORIIKKI, AJATUKSESTA TEKSTIKSI

Historia-sanana suomalainen synonyymi on tosine, ja se tulee sanoista tosi tarina. Englanninkielisen sanan history, synonyymi on hänen tarinansa. (Vantti 2010, 56.)

Historian tutkiminen ja siitä kirjoittaminen on aiemmin ollut vain historian oppineiden käsissä. Suomalaiset kuitenkin 1980-luvulla päättivät, että eivät halua vain olla historian objekteja, ja halusivat itse alkaa tutkimaan historiaa ja kirjoittamaan sitä. Ihmiset halusivat etsiä omia juuriaan ja siitä alkoi historian kirjoittaminen, historiaa saa kirjoittaa kuka tahansa, eikä sitä mikään taho kiellä. (Vantti 2010, 56.)

Suurin syy historian tutkimiseen kansalaisen voimasta alkoi 1960-luvulla, jolloin ihmiset alkoivat lähteä pois maaseuduilta yhteiskunnallisten rakennemuutosten takia. Jossain kohtaa ihmisillä alkoi herätä kysymyksiä omista juuristaan ja taustoistaan, jolloin he alkoivat selvittää mitä oli tapahtunut ja minkälaista oli ennen. (Vantti 2010, 56–57.)

Historiassa on kyse tarinoista ja merkityksistä. Se mikä on tapahtunut viikko sitten, on jo historiaa. (Vantti 2010, 57.)

3.1 Historiikin suunnitelma

Historiakirjan suunnitelma on tärkeä, aihe pitää rajata tarkasti heti alussa. Rajaaminen auttaa aineistoa kerätessä. Aineistot, mitä aiheeseen löytyy kannattaa listata. Lopuksi listasta otetaan vain ne aineistot, joita oikeasti tarvitaan historiikkiin. Tämä edesauttaa sitä, että historiikki pysyy koko ajan aiheessa. (Wahlroos 2000, 33.)

Historiikin alussa kirjoittajalle tulee visio, minkälaisen lopputuloksen työstään haluaa. Jos historiikkia tekee useampi henkilö, on lopputuloksesta kaikkien oltava samaa mieltä. Kuitenkaan tällä ei tarkoiteta sitä, että vaikka työstä olisi mahdotonta saada sellaista mitä on päätetty, niin suunnitelmia ei voisi muuttaa. (Katajala 1990, 20.)

3.2 Lähdeaineisto

Lähdeaineistoa on Suomessa varmasti helpompaa etsiä kuin muualla maailmassa, sillä Suomi on maailmanlaajuisesti tunnettu siitä, että lähes kaikki dokumentoidaan. Suomessa on jo 1500–1600 –luvulta lähtien arkistoitu kaikki syntyneet, kuolleet, ripinsaaneeet, rikoksen tehneet ja maapaikan omistaneet. (Vantti 2010, 32.)

Kun tietoja lähdetään etsimään, tulee kohde pitää koko ajan mielessä. Etsinnän alussa, etsitään aina kaikki tieto mikä liittyy ja vaikuttaa aiheeseen. Kuolleidenkin ihmisten jälkipolvilla saattaa olla erittäin tärkeää tietoa historiikkaa ajatellen, joten kuolleita ei saa poissulkea. Lähteitä tulee etsiä myös kuvien kautta. Kuvia kannattaa etsiä lehdistä ja kirjoista. Paikkakunnilta löytyy myös usein laajoja valokuva-arkistoja. (Wahlroos 2000, 53.)

Lähteitä on useita. Lähdetietoa löytyy muun muassa maisemista, muistitiedosta, kirjallisesta aineistosta, asiakirjoista ja kuvallisista lähteistä. (Katajala 1990, 22–27.)

Lähteiden etsinnässä tulee huomioida, että historialta ei voi kysyä, vaan lähteet pitää selvittää itse. (Kaartinen & Korhonen 2005, 170).

Natalie Davisin (2000, 10–12) mukaan historioitsijoille on lähteiden etsimisessä viisi kultaista sääntöä. Ensimmäiseksi, historioitsijoiden pitäisi etsiä lähteitä menneisyydestä laajasti ja syvästi ja pitää mielensä avoimina kerätessään ja arvioidessaan lähdeaineistoa. Toiseksi, historioitsijoiden tulee kertoa mistä ovat lähteensä saaneet, ja myöntää silloin kun lähdetiedon löytöpaikka on epävarma. Kolmanneksi, historioitsijoiden tulee kertoa mitä ovat tekemässä ja mihin menossa. Neljänneksi, historioitsijat eivät saa antaa minkään tulla tielle, ymmärtääkseen ihmisten henkistä maailmaa. Viidenneksi, historioitsijat eivät saa muokata tarinaa mieleisekseen, vaan heidän pitää kertoa totuus. (Kaartinen & Korhonen 2005, 173).

Lähteiden kautta kirjoittaja oppii tuntemaan tuntemattomankin henkilön. Henkilötietoja saa etenkin arkistoista paljon. Kirjoittaja voi oppia tuntemaan jopa kuolleenkin ihmisen. Arkistoja ja valokuvia selailemalla voi saada erittäin hyvän peruskäsityksen henkilöstä. (Vantti 2010, 34.)

Kirjoittajalle saattaa tulla hankaluuksia tiedon paljoudesta, mutta kirjoittajan tulee käyttää vain sitä tietoa, mitä on etsinyt ja mitä on halunnut löytää. Lopuksi lähteiden koostaminen on kuin suuren palapelin rakentamista.

(Vantti 2010, 34–35.)

3.3 Miten sidon tekstin aikaan ja historiaan

Kuten koko historiikilla pitää olla suunnitelma, tulee myös kirjoitustyöllä olla suunnitelma. Historiikille tehdään suunnitteluvaiheessa sisällysluettelo, jota kutsutaan dispositioksi. Dispositiosta käytetään yleensä kahta eri menetelmää. Ensimmäinen dispositio on kronologisesti etenevä historiikki, eli se etenee aikajärjestyksessä. Toinen dispositio on systemaattisesti etenevä, eli se etenee aihepiireittäin. (Katajala 1990, 27, 30).

Ennen kuin dispositiota voi tehdä, tulee lähdeaineiston olla jo tuttua. Kirjoittajan täytyy tietää mitä aineistoa hänellä on ja kuinka paljon, jotta tietää mistä voi kirjoittaa, ja mihin on tarpeeksi materiaalia. Kun dispositio on tehty, voidaan alkaa keräämään lisää aineistoa siitä, mistä aiotaan kirjoittaa. (Katajala 1990, 27, 30).

Historian kirjoittamisen perusta on kuitenkin hyvä lähdeaineiston tunteminen. Lähdeaineistosta on hyvä tehdä muistiinpanoja, joiden avulla voi aina palata lähdeaineistoon, ja palauttaa mieliin mitä aihe koski. Muistiinpanoihin pitää muistaa laittaa mistä se on peräisin, koska se helpottaa kirjoittajaa myöhemmin merkitsemään lähdeviittauksia. (Katajala 1990, 33–34.)

Ennen kirjoittamista kannattaa suunnitella tekstirunko, jonka mukaan etenee. Tekstirunko helpottaa kirjoittajaa muistamaan mitä on jo kirjoittanut ja varmistaa ettei mitään unohdu. Näin ennalta ehkäistään sitä, ettei joudu myöhemmin taas palamaan tekstiin uudelleen ja uudelleen. (Katajala 1990, 37.)

Kun kirjoituksen aika koittaa, tulee kirjoittajan valita kirjoitusasu. Tekstissä käytetty kirjoitusmuoto voi olla myös muustakin kuin kirjoittajan näkökulmasta. Se voi olla passiivissa, kaikkietävä kertoja, minä – kertoja tai näkökulmakertoja. Kirjoittajan tulee luoda tekstistään sellainen, jossa ihmiset ovat olemassa sillä hetkellä. Kirjoittajan helppoin ratkaisu on kirjoittaa henkilöistä ja tapahtumista, siten kuin ne tapahtuisivat tällä

hetkellä. Kirjoittajan suurin haaste on kuitenkin kirjoittaa tekstin alkusanat hartaasti, koska se on juuri kirjoittajan keino saada lukija kiinnostumaan tekstistä, ja niin, että lukija haluaa lukea tekstin loppuun saakka. Kirjoittajan kuitenkin kannattaa jakaa teksti kappaleihin ja lukuihin, koska se helpottaa lukijaa lukemaan tekstiä. Tarinan lopetus kannattaa päättää pisteeseen ilman yhteenvetoja. (Vantti 2010, 110–120.)

3.4 Lukijoiden käsiin

Suomessa julkaistaan teosnimikkeitä 15 000 vuodessa, mikä on EU:n kirjatutannon korkein. Suomi lukeutuu myös maailman toiseksi korkeimmaksi kirjatutannon julkaisijaksi. Suurin osa tuosta 15 000:sta on tietokirjallisuutta ja loput kaunokirjallisuutta. Historiikit lukeutuvat noiden kahden välimaastoon. (Vantti 2010, 147–148.)

Kun historiikki on valmis, se ei välttämättä ole helpottava tunne kirjoittajalle. Kirjoittajasta saattaa tuntua tyhjältä. Valmistuminen tarkoittaa myös sitä, että nyt historiikki olisi valmis julkaistavaksi. Tilatuilla töillä on tietenkin helpompi päätös, kuin niillä joita ei ole. Onneksi julkaisumahdollisuuksia on monia erilaisia. Kirjoja siis kustantavat suuret yhtiöt, mutta myös yhteisöt, joihin lukeutuvat esimerkiksi yliopistot, liitot ja järjestöt. Kirjoittaja voi myös kustantaa itse työnsä. Silloin kirjoittaja päättää kaikesta itse, ulkoasusta, painosta, markkinoinnista ja kaikesta siltä väliltä. Tämä vaatii paljon oma-aloitteisuutta ja ahkeruutta, ja tietenkin myös rohkeutta. (Vantti 2010, 148–153.)

Historiikin voi julkaista monella eri tapaa. Edullisin tapa on monistaa painotalossa historiikki, ja nitoa se lehtiseksi. Offsetmenetelmä on myös mahdollinen ja se on samanlainen kuin monistaminen. Nämä molemmat voidaan laittaa kansiin, jolloin historiikista tulee ammattimaisemman näköinen. (Katajala 1990, 142.)

Näyttävimmän historiikin saa painattamalla historiikin kirjaksi. Kirjaksi painaminen on kallein tapa julkaista historiikki, mutta historiikin työmäärään nähden hinnalla voi olla toissijainen merkitys. Kirjapainoista kannattaa pyytää tarjouksia, unohtamatta niitä pienempiäkin painoja. Kirjapaino kuitenkin kannattaa valita läheltä, sillä siellä voi joutua käymään myös henkilökohtaisesti. (Katajala 1990, 142–143.)

Historiikin kirjoittajista osa saattaa jo tietää työnsä lopullisen päämäärän. He ovat suunnitelleet jo, että mitä historiikille tapahtuu sen kirjoittamisen jälkeen. Historiikin kirjoittajista taas toinen osa on saattanut tehdä historiikin vain itselleen, se on ollut oman mielen tyhjennystä. Tämä toinen osa kirjoittajista ei ole välttämättä edes miettinyt, että historiikille voisi sen kirjoituksen jälkeen tehdä vielä jotain, kuten esimerkiksi julkaista. (Reinikainen 2009, 99–100.)

4 HOTELLIEN SYNTY

Meidän tuntema sana hospitsi, on lähtöisin jo antiikin Roomasta, jolloin hotellien tapaisista paikoista käytettiin latinankielistä nimitystä, ”hospitium”. Majataloja, joissa oli majoituspaikka sekä ihmisille että hevosille tai muille vetojuhdille, käytettiin latinankielistä nimitystä ”stabulum”. (Soini 1964, 14.)

4.1 Majoituselinkeinoon syntyminen

Majoituselinkeinoon ensimmäiset viitteet ovat tulleet jo sumerialialaiselta ajalta 3000–2000 eKr. Ensimmäinen majoituselinkeinoon liittyvä laki on löytynyt Babylonin laista 1955–1913 eKr. Raamatussa on myös mainittu majatalojen olemassaolosta, sillä Maria synnytti Jeesuksen majatalossa. Sanotaankin, että majoituselinkeino on ollut yhtä kauan olemassa kuin raha. (Soini 1964, 11–13.)

Antiikin Roomassa näkyy selvemmin majoituselinkeino. Roomassa majoituselinkeino on alkanut ajanlaskumme ajan molemmin puolin. Majoitustoiminnan olemassaoloa Roomassa on pystytty tutkimaan Pompejin kaupungista, ja on pystytty selvittämään, että se on alkanut jo 79 jKr. (Soini 1964, 13.)

4.2. Majoituselinkeinoon synty Suomessa

Suomessa majoituselinkeinoon alkamiselle ei ole saatu täyttä varmuutta, mutta voidaan olettaa sen alkaminen luostarien ja kiltojen tulon myötä. (Soini 1964, 25.)

Majoituselinkeinoon alkaminen Suomessa on sinällään arvoitus, koska tästä ei ole absoluuttista varmuutta, mutta mielikuvituksen ja viitteiden avulla voimme kuitenkin olettaa sen alkamisen. Majoituselinkeinoon alkamisen salaperäisyys on koko maailmanlaajuinen arvoitus. (Soini 1963, 47.)

4.2.1 Luostarit

Luostarit huolehtivat pyhiinvaeltajien ja muiden vieraiden majoituksen ja ravinnon keski-ajalla. Luostarit eivät pitäneet yhteyttä muuhun maailmaan, vaan elivät luostarikeskeisesti. Luostarit olivat ensimmäisiä, jotka majoittivat vieraita, voidaankin olettaa, että Suomen majoituselinkeino on lähtöisin niistä. (Soini 1963, 48.)

Suomeen ensimmäinen luostari, Pyhän Olavin luostari on perustettu vuonna 1249 Turkuun. Luostari oli ensimmäinen paikka, missä oli järjestetty vieraille yöpymismahdollisuus. Luostareissa majoitus oli ilmaista, mutta vieras kuitenkin jätti luostariin aina lahjan, kiitoksena majoituksesta. Majoitus luostareissa oli vaatimatonta, yöpyjä nukkui penkillä, ja hänelle tarjottiin pientä purtavaa. Luostarit kuitenkin lopetettiin Suomessa vuonna 1575 ja niistä tehtiin vanhainkoteja. (Soini 1964, 25–26.)

4.2.2 Killat

Keskiajalla perustettiin kiltoja. Kilta tarjosi ihmisille ajanvietettä, jossa he tapasivat muita ihmisiä. Killoja oli eri säätyryhmille. Killat olivat tärkeitä Suomessa, ja niiden pääsääntöinen kävijäkunta oli porvaristo. Tuohon aikaan suomalaisiin kiltoihin kuului paljon saksalaisia, joka selittää keskieurooppalaisen kulttuurin näkyvyyden Suomessa. Killoilla oli omia rakennuksia, niin sanottuja kiltatupia. Kiltatuvat olivat ikään kuin kaupungintaloja, ja niissä oli useasti myös majoitusmahdollisuus. Kiltatuvalla saattoi olla myös kellari, joka vastasi ravintolaa. Killoissa oli tärkeät käyttäytymissäännöt, ki-roilua ei suvaittu ja kaljaa ei läikytelty, tai joutui maksamaan sakkoa. Suomen hienoimmat kiltatalot sijaitsivat Turussa ja Ulvilassa (nykyinen Pori). Suomen ensimmäinen oikea hotelli oli Pyhän Gertrudin kilta Turussa. (Soini 1964, 26–28.)

Kiltojen tarina kuitenkin päättyi nopeasti. Kustaa Vaasa takavarikoi kirkon omaisuuden ahneuksissaan. Hän huomasi samalla myös kiltojen vaurauden, ja päätti viedä killoilta-kin kaikki, aina pienimmästä esineestä suurimpaan ja kielsi killat. Kiltojen perinteet ovat kuitenkin säilyneet monien vuosien päähän niiden kieltämisestä. (Soini 1963, 53.)

4.2.3 Majatalolaitos

Luostarien ja kiltojen lisäksi Suomessa oli myös majoitukseen keskittyviä majatalolaitoksia. Majoituslaitokset aloittivat toimintansa toukokuussa 1279 Alsnön sääntöasetuksen myötä. Tässä säännössä myös määriteltiin, että jokaisella kylällä piti olla oma räätäri, jonka toimenkuvaan kuului myydä matkustajille, mitä nämä tarvitsivat maksua vastaan. Majoituksen kohdalla tuossa säädöksessä ei ollut säädetty korvausta. (Soini 1964, 29.)

Majatalolaitoksista käytettiin useita nimiä, kuten majatalo-kestikievari, taverni, krouvi ja kellari. Kellarit sijaitsivat vain kaupungeissa. Hallitsijat alkoivat säätää majatalolaitoksille uusia säännöksiä, josta ne alkoivat kehittyä. Vuonna 1344 hallitsija Maunu Eerikinpoika sääti, että jokaisessa kaupungissa pitäisi olla kaksi majatalolaitosta. Uuden hallitsijan Kristoffer kuninkaan myötä säädettiin, että majatalolaitoksia tulisi olla teiden varsilla, aina kahden ja puolen peninkulman päässä toisistaan. Majatalon pitäjät pääsivät valtion suojelukseen perheineen. Majatalolaitoksissa piti kuitenkin käyttäytyä hyvin, sillä jos asiakas ei näin tehnyt oli hengenlähtökin jopa yksi rangaistus. (Soini 1964, 29.)

Suomessa kehitys ei kuitenkaan sujunut yhtä nopeasti kuin säädösten vireille paneminen. Suomessa oli oikeita teitä vuonna 1555 vasta noin 2000 kilometriä. Majataloja piti olla joka tiellä kahden ja puolen peninkulman päässä toisistaan, mutta teitä oli niin vähän, että majatalojen välimatka kasvoi suureksi. Vaasa-suvun kuninkaiden myötä kehitys sai tuulta rattaisiin, ja silloin säädettiin majataloille hinnasto, jossa yösiijasta piti maksaa korvaus. Korvaus maksettiin vain, jos ei ollut nauttinut mitään murkinaa majatalossa. Vuonna 1734 oli käännekohta majatalojen hinnastolle, sillä silloin lakiin säädettiin, että yösiijasta tulisi maksaa aina korvaus. (Soini 1964, 29–30.)

Kuningas Kaarle IX sääti myös uuden asetuksen koskien majatalojen vieraiden maksamista. Vuonna 1604 säädettiin, että jos joku yritti tulla majataloon maksamatta, ja vaatimalla ilmaista ravintoa, kuului nimismiehen kahdentoista naapurin velvollisuuksiin tulla miekkojensa kanssa majataloon pidättelemään tätä vierasta. Mikäli tämäkään ei riittänyt, tuli koko kylän voimin asettua tätä vierasta vastaan. Tästä vieras kuului viedä lähimpään linnaan tai kartanoon odottamaan käräjiä. (Soini 1963, 63–64.)

4.2. Majatalojen merkitys, kehitys ja päätös

Majatalojen suuri käännekohta tapahtui vuonna 1649, jolloin säädettiin uusia lakeja, se oli kehityksen ensimmäinen virstapylväs. Lakien myötä majataloista poistui lähes kokonaan väkivaltainen käyttäytyminen. Lakien myötä säädettiin, että majataloissa tulisi olla huoneita kolmelle erilaiselle väestölle. Ensimmäinen aatelisväelle, toinen muille kunniavieraille ja kolmas huonoimmille vieraille. (Soini 1963, 69–71.)

Vuonna 1651 laki muuttui siten, että enää ei eritelty väestöjä ryhmiin, vaan huoneita piti olla kolme, ja majatalossa tulisi olla myös keittiö. Laki kuitenkin muuttui nopeasti, sillä vuonna 1664 laissa ei enää ollut säädöksiä huoneiden lukumäärälle. (Soini 1963, 71.)

Vuonna 1649 järjestyssääntöihin tuli taas muutoksia. Majatalot tuli rakentaa koko kylän yhteisvoimin ja kyläläisten oli hoidettava rakennusvälineet ja materiaalit majataloa varten. Kaupunkeihin samanlainen muutos tuli vuonna 1651, mutta se oli erilainen kuin kylissä. Kaupungeissa joissa ei ollut porvareita, jotka olisivat majoittaneet vieraita kotiinsa, tuli muutos myös vuonna 1649. Majatalonpitäjän tehtäviin kuului kalustaa majatalo ja huolehtia, että majatalosta löytyi aterimia, liinavaatteita ja muita tarvikkeita, jotta pystyi majoittamaan ja ravitsemaan vieraansa. (Soini 1963, 71.)

Kehitys oli selvästi alkanut ja Suomeen rakennettiin koko ajan lisää tieverkostoa, koska matkustajien määrä kasvoi kasvamistaan. Ihmiset olivat alkaneet liikkumaan paikkakunnalta toiselle, ja majoitus ja ravinto oli järjestettävä paikkakunnasta riippumatta. Tämän vuoksi teitä alettiin rakentaa koko ajan lisää. Majatalojen merkitys kasvoi tästä johtuen, ja siksi niitäkin piti alkaa rakentaa lisää. Majataloja alettiin rakentaa yleisin varoin, ja niiden pitäjien asemasta huolehdittiin edelleen maan puolesta. Majatalonpitäjän ja hänen renkinsä ei tarvinnut käydä armeijaa tai osallistua muuhunkaan sotimiseen liittyvään, ja heidän talonsa oli kuninkaan suojeluksen alla. Viranomaiset myös huolehtivat siitä, että majatalonpitäjät saivat tienestiä, pitäessään valtionjuhlia ja kahvituksia heidän tiloissaan. (Soini 1963, 71–72.)

Vuonna 1649 majatalojen toimintaa alettiin tarkkailla kovemmin ottein. Majataloja yritettiin auttaa mutta erikoisin konstein. Tarkkailijaksi tuolloin säädettiin niin kutsuttuja taverni-inspektoreita, jotka tekivät joka vuosineljännes tarkistuksen maaherran, voudin ja lainlukijan kanssa majataloon. He etsivät majatalon puutteita ja jos sellaisia löysi, tuli

majatalonpitäjän ne korjata. Puutteet saattoivat olla esimerkiksi kaluston puute. Vuonna 1664 maaherralla annettiin oikeuksia, joista yksi oli, että hänellä oli oikeus erottaa majatalonpitäjä. Otteet kuitenkin kovenivat vuosi vuodelta, ja majatalonpitäjällä ei ollut enää vuoden 1664 jälkeen oikeutta päättää itse edes hinnoista. Vuonna 1766 tuli voimaan asetus, jonka mukaan majatalonpitäjän piti täyttää päiväkirjaa matkustajista ja heidän reklamoinneistaan. Tämä päiväkirja tarkistutettiin maaherralla joka kuukausi. (Soini 1963, 72–74.)

Majatalojen tarina päättyi rautateiden laajenemisen myötä. Lopullinen päätös majataloille oli autoliikenne. Vuonna 1955 eduskunta antoi päätöksen, ja se oli majatalolaitoksen päätös. Majataloista on kuitenkin vielä muisto jäljellä, sillä Kallenaution kestikievari toimii nykyisin majatalomuseona Juupajoella. (Soini 1964, 35–36.)

4.3. Krouvarilaitos

Majatalot syntyivät yleensä valtionpuolesta ja siihen aikaan yrittäjä- nimike oli täysin vieras. 1300-luvulla, jolloin kaupungit alkoivat ilmestyä, alkoi myös yrittäjyyden aika. Krouvarilaitos hyväksyi, että ihminen sai omalla työllään ansaita, ja tuki yrittäjiä. 1400-luvulla yrittäjyys oli jo niin yleistä, että ihmiset myivät olutta kodeissaan joka puolella kaupunkia. Tavernit alkoivat myös yleistyä, ne olivat valtion omistamia, mutta yksityiset henkilöt pystyivät niitä vuokraamaan. Taverneissa oli yleensä tarjolla majoitusta. (Soini 1964, 37.)

Krouvia voidaan kutsua nykypäivän kahvilaksi. Krouvissa tarjoiltiin lähinnä alkoholia, joka vaikutti terveyshaitoillaan ihmisiin. Krouvilaitoksen synty ei sinällään ollut ihme, koska ihmisillä ei ollut kontaktia muuhun maailmaan esimerkiksi sanomalehtien myötä. Sen sijaan heillä oli krouvi, jossa he näkivät muita ihmisiä ja pystyivät vaihtamaan kuulumisiaan. (Soini 1963, 103.)

4.4 Johan Reinhold Seipel 1751-1819

Johan Reinhold Seipeliä voidaan kutsua Suomen hotellien isäksi. Hän on perustanut ensimmäisen hotellin Turkuun. Hotelli nimeä tuolloin ei vielä niinkään käytetty. Hotelli

sijaitsee edelleen Turussa ja Turun palon myötä sen osoite on nykyään Linnankatu 5:ssä. Hotellissa oli ravintola, majoitukseen tarkoitettuja huoneita, kauppa ja sali. Tämä sali teki hotellista merkittävän ja sitä kutsuttiinkin Seipelin saliksi. Se oli monta kymmentä vuotta Suomen suurin juhliin tarkoitettu sali, jossa pidettiin erilaisia juhlia, kuten kuninkaan syntymäpäiviä. Voidaan päätellä, että hotelliin pystyi samanaikaisesti majoittamaan noin 10–12 henkeä. Hotellin vieraat olivat pääsääntöisesti kunniallisia vieraita, eikä tavallisia talonpoikia. (Soini 1963, 221–225.)

Kellarimestari Seipel ei kuitenkaan pitänyt hotelliaan kuolemaansa saakka, vaan vanhemisen myötä hän vuokrasi hotellinsa. Hotellin vuokrauksen jälkeen hän ei kuitenkaan täysin luopunut hotellinpitäjän roolista. Hän valvoi, ettei hotellin taso laskenut. Hän myös koulutti nuorempia osaajia perinteisiin ja hänen perinteillä hotellit alkoivat levitä ympäri Suomen. (Soini 1964, 71.)

4.5 Hotelli-nimi

1800-luvulla hotelli-nimi alkoi vakiintua muualla maailmassa mutta tuli sieltä myös Suomeen. Helsinkiin tuli ensimmäinen hotelli-nimeä käyttävä majoituslaitos 1830-luvulla. Hotelli-nimi viittasi hienompaan rakennukseen, joka oli tarkoitettu porvaristolle. Majatalonpitäjät halusivat myös alkaa käyttämään majatalonsa nimenä hotellia, koska se kuulosti mahtavalta vieraiden korvissa. (Soini 1963, 302–303.)

Hotelli nimi on peräisin Ranskasta 1600-luvulta. Hotelli nimellä viitattiin julkiseen hienompaan rakennukseen. Kuten myös hotelli-nimi, on myös ravintola-nimi saanut alkunsa Ranskasta. Ravintola-nimi tuli krouvien tilalle, ja sen käänsi suomalaiseen muotoon kirkkoherra Antero Varelius vuonna 1847. (Soini 1964, 97.)

5 HOTELLI ALEXANDERIN MUISTEMISTA HISTORIIKIKSI

Opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä, johon kuuluu kaksi osaa. Teoreettinen osuus koottiin aineistosta, jossa käsiteltiin historian tutkimista ja hotellihistoriaa. Toiminnallisessa osuudessa käytettiin lähdeaineistona haastatteluja, lehtien artikkeleita ja valokuvia.

5.1 Historiikin sisältö

Opinnäytetyön liitteenä oleva hotelli Alexanderin historiikki on kirjoitettu kronologisessa järjestyksessä, sen perustamisvuodesta 1979 tähän päivään. Sen sisältö on kirjoitettu tarinamuodossa, aina omistajienvaihdosta seuraavaan. Hotellin perustamisesta on yritetty saada tietoa, jopa lähettämällä viestiä Australiaan, perustajan veljenpojalle. Australiasta on kerrottu, että perustajan terveydentila on niin heikko, ettei hän valitettavasti ole kykenevä antamaan haastattelua. Onneksi perustamisesta on löytynyt muutamia kirjallisia aineistoja, joita on voitu käyttää historiikissa.

Liitteenä olevassa historiikissa on kaksitoista lukua. Ensimmäisessä luvussa kerrotaan johdanto, eli alkusanat. Johdannossa kerrotaan, mikä on ollut työn tarkoitus. Toisessa luvussa kerrotaan hotellin perustamisesta, jolloin hotellin nimi oli vielä hotelli Mäntänkoski. Perustamisessa ei ole juurikaan tietoa omistajasta, sillä tietoa ei ollut saatavilla. Kolmannessa luvussa kerrotaan hotellin toisista omistajista, Kaija ja Pekka Salosesta ja heidän kymmenen vuotta kestäneestä taipaleesta Mäntässä.

Neljännessä luvussa käsitellään Bio Sädettä, joka on Mäntässä sijaitseva elokuvateatteri. Kaija ja Pekka Salonen ostivat elokuvateatterin nopeasti hotellin ostamisen jälkeen, ja pitivät sitäkin kymmenen vuotta. Kaija ja Pekka Salosen tarinasta pääsee hyvin mukaan siihen, minkälaista elämä on ollut siihen aikaan. Esimerkiksi, jos hotellissa ei ollut nukumapaikkoja, majoitus onnistui myös heidän omassa kodissa, mökillä tai elokuvateatterin aulassa. Viidennessä luvussa siirrytäänkin jo uuteen henkilöön ja uuteen tarinaan, Pentti Katajaan. Pentti Kataja tuli Salosten tilalle hotelli Mäntänkoskeen. Pentti Kataja teki yhden suurimmista muutoksista, hän vaihtoi hotellin nimen hotelli Alexanderiksi. Hotelli toimii tällä nimellä edelleen. Kuudennessa luvussa kerrotaan Pentin saavutuk-

sesta. Pentti valittiin vuonna 1993 vuoden yrittäjäksi Mäntässä. Seitsemännessä luvussa siirrytään uuteen tarinaan, Mailis ja Daniel Hlavacekiin. He alkoivat pitää hotellia vuonna 2004. Mailis oli jo itse pitänyt kahvila Wilhelmiinaa mutta hotellin myötä heistä tuli perheyrittäjä, koska alkoivat pitää molempia yrityksiään yhdessä.

Kahdeksas luku käsittelee hotellin remontoimista. Hotelli remontoitiin lähes täysin, kun Mailis ja Daniel ostivat hotellin. Hotellin sauna on edelleen Salosten rakentama. Yhdeksäs luku kertoo Asiakasvirrasta, sillä hotellilla on yöpynyt kuten komennusmiehiä myös julkisuudenhenkilöitä. Kymmenes luku käsittelee hotellin laajennusta, joka tapahtui 2012. Hotelliin avattiin alakerta, jossa tällä hetkellä on vastaanotto, kahvila ja myymälä. Yhdennessätoista luvussa kerrotaan hotellin putiikista ja salaattibaarissa, sillä ne eivät ole mikään perinteinen näky Mäntän katukuvassa. Viimeinen luku käsittelee hotellin, mutta myös nykyisten omistajien tulevaisuudensuunnitelmia. Siinä kerrotaan ideoista, joita omistajapariskunta ovat miettineet ja osa uupuu vain toteutusta.

Historiikin haastatteluiden tukena on koko ajan ollut kirjallista aineistoa, joita on löytynyt pääsääntöisesti lehdistä. Vaikka ihmiset eivät olisi muistaneetkaan kaikkea aivan tarkasti, tiedon on voinut tarkistaa. Esimerkiksi vuosiluvut tuottivat välillä hankaluutta. Historiikki on kirjoitettu helppolukuisesti ja kiinnostavaksi. Ulkoasu on myös valittu selkeäksi. Historiikin jokainen kuva on mustavalkoinen, joten historiikki jää mustavalkoiseksi, koska se myös kuvaa historiikin luonnetta.

5.2 KMV- lehden arkisto

KMV- lehden arkisto oli todellinen aarreaitta. Sieltä löytynyt tieto auttoi tarinan syntymistä. Arkistosta löytyi paljon sellaista tietoa, mistä aiemmat omistajista eivät olleet edes tiedneet. Lehdet tukivat hyvin vuosilukuja, ja niiden ansiosta tarina saikin kronologisen järjestyksen.

Arkistosta alettiin etsiä tietoa perustamisvuodesta eteenpäin, vaikka perustamisvuotta ei tarkalleen tiedetty, etsiminen aloitettiin siis siitä, mistä pystyttiin päättämään sen alkaminen. Arkistossa lehdet olivat painettu vuosi kerrallaan yhteen erittäin massiivisen kokoiseen kirjaan. Tämä tuotti vaikeuksia yksittäisten sivujen kopioinnissa, koska kirja oli niin suuri ja kopiokone niin pieni. Aineistoa löydettiin arkistosta paljon ja nimen-

omaan sellaistaakin aineistoa, jota ei olisi osattu edes etsiä. Esimerkiksi historiikin luku kuusi, vuoden yrittäjä Pentti Kataja, josta ei ollut aikaisempaa tietoa. Lehtiä selailtiin arkistossa kymmeniä tunteja, joista jokainen oli antoisa. Historiikin runko selkeytyi arkistossa selkeäksi, historiikki kerrottaisiin tarinan muodossa ja etenkin siinä kerrottaisiin aina yhden ihmisen tarina. KMV- lehden arkistossa lehdet oli painettu kirjoiksi vuoteen 2006 saakka, ja siitä eteenpäin ne olivat tallennettu tietokonejärjestelmään. Tietokonejärjestelmästä ei ollut niin paljoa apua kuin itse kirjoista.

5.3 Haastattelut

Historiikin keskeisin osa oli haastattelut. Aluksi historiikin kokoamisessa käytiin läpi kirjallinen aineisto. Haastattelukysymyksiä oli helpompaa keksiä, kun kirjallisessa aineistossa huomattiin joitakin puutteita. Kirjallisesta aineistosta selvisi myös paljon uutta, ja sen pohjalta osattiin löytää oikeita henkilöitä, joilta kysyä tarkentavaa tietoa. Haastateltavilta saatu aineisto oli historiikin kannalta niin sanottu kohokohta. Haastateltavilla saatiin paljon sellaista tietoa, joka oli vain heidän muistissaan, ja se sai tarinat ikään kuin heräämään henkiin. Ilman haastateltujen kertomuksia historiikista ei olisi saatu tarinakertomusta, jota alun perin lähdettiin hakemaan.

Ennen haastatteluja aikaa vei eniten löytää nämä ihmiset, jotka olivat olleet rakentamassa hotelli Alexanderin historiaa. Heti ensimmäisen löydyttyä alkoivat haastattelut. Haastattelut kestivät noin tunnista kahteen. Ensimmäiseksi haastateltiin Pentti Katajaa hotellin kahvilassa. Aikaa vierähti melkein kaksi tuntia, koska välillä alettiin puhua asioista, jotka eivät liittyneet hotelliin mitenkään. Pentti Katajalta saatiin kuulla entisistä omistajista Kaija ja Pekka Salosesta.

Seuraavaksi vuorossa oli löytää Kaija ja Pekka Salonen, mikä oli vaikeaa. He eivät enää asuneet Mäntässä. Kaija ja Pekka löydettiin kuitenkin nopeasti Hyvinkäältä, käyttäen internetlähteitä. Koska matkustaminen Hyvinkäälle ei onnistunut, sovittiin Kaijan kanssa puhelinhaastattelu. Puhelinhaastattelu kesti noin tunnin, mutta Kaija soitti vielä perään muutamia kertoja, kun hänelle oli tullut jotain uutta mieleen. Kaija kertoi perustajasta, joka oli löydetty myös kirjallisista lähteistä, joten seuraavaksi alkoi hänen etsiminen. Perustaja Ulla Nevaluomasta ei löytynyt minkäänlaisia internetlähteitä, mutta hänen veljenpoikansa löytyi. Hän asuu nykyään Australiassa, joten otin yhteyttä häneen, ja

hän kertoi Ulla Nevaluoman terveydentilan olevan niin heikko, ettei uskonut hänen olevan kykenevä haastatteluun. Yhteystiedot kuitenkin välitettiin hänen tyttärelleen, mutta hänen yhteydenottoa ei ole ainakaan toistaiseksi saatu.

Tämän jälkeen haastateltiin nykyiset omistajat Mailis ja Daniel Hlavacek. Daniel haastateltiin ensimmäisenä, ja haastattelu kesti myös yli tunnin. Danielia haastateltiin kahvila Wilhelmiinassa. Mailista haastateltiin seuraavaksi, mutta häntä haastateltiin puhelimessa, koska hänen kanssaan aikataulut eivät osuneet yhteen. Mailiksen kanssa haastattelu kesti vähän yli puolituntia.

Haastatteluja varten lainattiin koulusta nauhuri. Nauhuri toimi hyvin ensimmäisellä kerralla, mutta toisella kerralla sen kanssa tuli ongelmia, koska patterit eivät toimineet. Toinen haastattelu kirjoitettiin kokonaan käsin. Puhelinhaastattelut kirjoitettiin tietokoneella, koska nauhuria oli mahdotonta käyttää puhelimessa. Haastatteluihin suunniteltiin kysymyksiä kirjallisen aineiston pohjalta, mutta haastateltavat kertoivat paljon asioita, joita ei tarvinnut kysyä, ja se oli yksi syy miksi tarinaan saatiin niin paljon eloa. Haastattelut kirjoitettiin heti samana päivänä puhtaaksi, sillä muistissa oli myös tietoa, joita oli saattanut jäädä kirjoittamatta ylös.

5.4 Valokuvat

Tämän työn liitteenä olevassa historiikissa melkein kaikki kuvat ovat KMV- lehdestä. Pieni osa kuvista on saatu nykyisiltä omistajilta. Hotellin markkinointia varten on tilattu kuvia ammattivalokuvaajalta ja osa kuvista on historiikin viimeisillä sivuilla.

KMV- lehden arkistosta löytyi erittäin paljon materiaalia, joten esimerkiksi kuvista piti karsia sellaisia, jotka eivät olleet niin olennaisia historiikkaa ajatellen. Valokuvat tulevat olemaan yksi keskeinen osa historiikkaa, sillä esimerkiksi hotellin perustamisen mysteeristä on löytynyt kuvia. Kuvat elävöittävät historiikkaa, koska itse tietoa ei ole juurikaan.

Valokuvat ovat mustavalkoisia. Ja sen takia päätettiin, että koko historiikki tulisi olemaan mustavalkoinen, ja se kirjoitettaisiin myös vanhanajan kirjoituskoneen tekstin näköisellä fontilla, jotta historiikista saataisiin vanhan näköinen. Kuvat on lisätty tekstin sekaan tai erillisille sivuille. Jotkut kuvista ovat olleet niin isoja esimerkiksi lehtiartik-

keleita, ettei niitä ole voitu pienentää, mikäli haluaisi saada tekstistä selvää. Kuvien alle on pyritty lisäämään päivämäärä ja lehti.

6 POHDINTA

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli kerätä hotelli Alexanderin historiikki kokoon, sen alusta tähän päivään. Halusin historiikista mielenkiintoisen ja mukaansa tempaavan tekstin, joka on kirjoitettu tarinamuodossa. Historiikin idean sain siitä, kun olin kuuntelemassa talvella 2011 erään toisen opiskelijan historiikkia, hänen opinnäytetyöseminaarissaan. Historiikki kuulosti mielenkiintoiselta, ja halusin heti seminaarin jälkeen kaivaa hänen työnsä Theseuksesta ja lukea sen. Silloin ajattelin, että nimenomaan tällainen työ minuakin kiinnostaisi, ja tällaista olisi erittäin mielenkiintoista tutkia ja tehdä. Kun aihe oli jo mietitty, enää piti vain keksiä mistä kirjoittaisin historiikin. Hotelli Alexanderin omistaja oli kuullut, että toinen opiskelutovereistani haluaisi kirjoittaa hänen kahvilastaan historiikin, koska oli työskennellyt siellä. Samalla hän tarjosi minulle mahdollisuutta kirjoittaa oman historiikkini hänen hotellistaan. Hotellialasta en tiennyt juuri mitään ennen tämän opinnäytetyön tekemistä. Historiikissa opin myös paljon ihmisistä ja työnteosta. Historiikkini käsittelee tarinoita ihmisistä, ja kerron siinä kronologisessa järjestyksessä omistajien tarinat.

Historiikin tekeminen oli erittäin kiinnostavaa. Kävimme tutkimassa opiskelutoverini kanssa KMV- lehden arkistossa artikkeleita, mitä oli kirjoitettu minun aiheestani ja hänen aiheestaan. Teimme siellä tutkimusta kymmeniä tunteja, vaikka se olikin raskasta ja työlästä, saimme paljon tietoa, jotka auttoivat minua erittäin paljon historiikin kokoamisessa.

Tässä työssä käytettiin lähteinä paljon artikkeleita mutta mikä tärkeintä myös muistitietoa. Haastattelin jokaista henkilöä, josta olen historiikissani tarinan kertonut. Vaikka muistitieto ei olekaan järin luotettavaa, niin sen luotettavampaa tietoa ei ole ollut tarjolla. Hotelli Alexanderista ei ole kirjoitettu kirjoja, ja siihen ei liity mitään suurempaa konsernia, josta olisi saanut tietoa. Historiikin ideana ei kuitenkaan ollut tehdä tieteellistä tutkimusta, joten luotettavuudella työn kannalta ei ole niin suurta merkitystä.

Historiikkia on tarkoitus käyttää hotellin markkinoinnissa, ja se aiotaan laittaa hotellin internetsivuille, josta asiakkaat pääsevät sitä lukemaan. On myös suunniteltu, että historiikista voisi painaa kirjan, jota asiakkaat voisivat sitten lukea hotellilla. Historiikki saattaa muuttua vielä ennen lopullista päätöstä, sillä hotellin perustajasta en ole saanut pal-

joakaan tietoa, ja hän ei pysty itse tarinaansa minulle kertomaan. Mutta, jos hänen sukulaisensa ottavat minuun vielä yhteyttä, ja osaavat kertoa hänen tarinansa, niin liitän sen vielä historiikkiini.

Haastavinta historiikin kirjoittamisessa on ollut aikataulu. Haastatteluajat on pitänyt sovittaa hyvin, että ne kävivät kuin minulle, niin myös haastateltavalle. Olen tehnyt myös puhelinhaastatteluja, koska minulla ei ole ollut mahdollisuutta reissata ympäri Suomen, koska olen käynyt töissä samaan aikaan. Aikataulutuksessa on pitänyt myös sopia työvuoroja, jotta olen voinut kaikki illat kirjoittaa opinnäytetyötä.

Haastavaa on ollut myös aineiston kerääminen, sen pukeminen sanoiksi ja aineistojen yhdistäminen. Muistiinpanoni on saattanut olla kirjoitettuna epäselvinä ajatuskuplina paperille tai tietokoneelle, ja sen takia ne on pitänyt heti kirjoittaa puhtaaksi, jotta niistä on saanut selkoa.

Historiikin kirjoittaminen ja tekeminen on yllättynyt sen laajuudella. Aineiston kerääminen on vienyt ehdottomasti eniten aikaa. Historiikki on ollut työläs projekti, mutta koska sen tekemisestä olen nauttinut, niin työmäärällä on toissijainen merkitys. Olen oppinut, että opinnäytetyöstä on tehtävä ensimmäinen prioriteetti, ja muut asiat on jätettävä taka-alalle joksikin aikaa, jotta työ saadaan tehdyksi, sillä se kantaa hedelmää pitkäksi aikaa. Oivaltamani asia on kuitenkin tuottanut ongelmaa minulle, aikataulutuksen suhteen. Sillä välillä minusta on tuntunut, että vuorokauden tunnit eivät riitä, koska opinnäytetyön tekeminen käy päivätyöstä, ja olen käynyt sekä päivätyössä että tehnyt opinnäytetyötä illat.

LÄHTEET

Kaartinen, M. & Korhonen, A. 2005. Historian kirjoittamisesta.
Turku: Kirja-Aurora.

Katajala, K. 1990. Historiikinkirjoittajan opas.
Helsinki: Suomen Historiallinen Seura.

Reinikainen, P. 2009. Elämänkaarikirjoitus ja ihmisen vuodenaajat.
Helsinki: Kirjapaja.

Soini, Y. 1963. Vieraanvaraisuus ammattina : Kulttuurihistoriallinen katsaus Suomen majoitus- ja ravitsemuselinkeinoon kehitykseen. Ensimmäinen nide.
Helsinki: Otava.

Soini, Y. 1964. Suomen majoitus- ja ravitsemuselinkeinoon vaiheet.
Helsinki: Otava.

Vantti, M. 2010. Totta ja tarua : kirja menneisyydestä kirjoittavalle.
Tampere: Mediapinta.

Wahlroos, L. 2000. Opas historiakirjan tekijälle.
Helsinki: Oy Finn Lectura Ab.



Pieni hotelli Mäntän sydämessä 1979–2013

Mukavasti Mäntän keskustassa jo 34
vuotta

Sisällysluettelo

Alkusanat	3
Hotelli Mäntänkoski nyk. hotelli Alexander	4
Kaija ja Pekka Salonen	8
Bio Säde	10
Pentti Kataja	15
Vuoden yrittäjä	20
Mailis ja Daniel Hlavacek	22
Hotellia remontoidaan	24
Asiakasvirta	25
Hotelli laajenee	26
Salaattibaari ja lifestyle- myymälä	27
Tulevaisuus	28

Alkusanat

Kerron teille tässä historiikissa tarinan Mäntässä sijaitsevasta hotellista Alexanderista. Tämä tarina kertoo ihmisistä, joille työ on ollut enemmän kuin työ, se on ollut elämäntehtävä. He ovat jaksaneet päivä päivästä pyörittää hotelleja ja palvella asiakkaitaan parhaalla mahdollisella tavalla. He ovat tehneet työtä aikaan tai vaivaan katsomatta. He ovat pyörittäneet useampia yrityksiä samanaikaisesti ja onnistuneet siinä erittäin hyvin.

Hotelli on iso osa jo pelkästään Mäntän historiaa, joten mielestäni oli tärkeää koota tämä yhteen, tarina joka on vain muutamien ihmisten muistissa. Historiikin tekeminen on opettanut minullekin paljon, olen oppinut, että hyvän ja mielekkään työn teko ei katso paikkaa, eikä aikaa. Toivonkin, että työni herättää myös teidän mielisänne ihmetystä ja kiinnostusta, ja huomaatte työn merkittävyyden näiden ihmisten tarinoissa.

Haluankin kiittää heitä, jotka ovat kertoneet minulle tarinansa. Siksi halusinkin tehdä jotain heille, ja kertoa heidän tarinansa eteenpäin.

Kiitos.

Lisa Nevala

Hotelli Mäntänkoski nyk. hotelli Alexander

"Pienoishotelli Mänttään" - kuuluu ensimmäinen artikkeli KVM:n lehdessä 9.3.1979. Artikkelissa kerrotaan, että pieni hotelli avaa ovensa kuukauden kuluttua lehden ilmestymisestä.

Kauppakatu 23:ssa sijaitsi aiemmin Mäntän verotoimisto, joka oli muuttamassa uuteen kaupungintaloon sen valmistuttua. Samana vuonna 1979, kauppakatu 23 tiloihin alettiin rakentaa hotellintiloja. Huoneita tuli yhteensä 14 ja vuodepaikat noin 20 ihmiselle.



Pienoishotelli Mänttään

Mänttään avaan Raatihotelliin pikkuhotelli noin kuukauden kuluttua. Hotelli sijoittuu kuvassa näkyvään entisen verotoimiston kiinteistöön, jonka uusimistyöt ovat parhaillaan käynnissä, kertoi ekonomi Ulla Nevaluoma tiistaina Jyväskylässä järjestetyssä tiedotustilaisuudessa. Tähän pikkuhotelliin tulee 14 huonetta eli noin parikymmentä vuodepaikkaa sekä pieni lounassali hotellivieraita varten.

KVM- lehti, 9.3.1979

Hotelli Mäntänkosken ensimmäinen mainos KMV- lehdessä, 4.12.1979.

Kotoisen viihtyisä
ja rauhallinen Mäntän-
koski kaupungin
keskustassa



TUNNUSPIIRTEITÄMME OVAT:

- viihtyisät huoneet
- ystävällinen palvelu
- kodikas ilmapiiri

ystävällisesti **asuntophotelli**
mäntänkoski

Kauppakatu 23 Mänttä p. 934-412241

Hotelli Mäntänkosken ensimmäinen jouluntoivotus KMV- lehdessä, 21.12.1979.

Toivotamme
kaikille
asiakkaillemme



HYVÄÄ JOULUA
JA
ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

asuntophotelli
mäntänkoski

Kauppakatu 23 Mänttä p. 934-412241

Hotelli Mäntänkoski sai hyvän vastaanoton heti ensimetreillä, sillä 1980 ilmestyneessä KMV:n lehtiartikkelissa kerrotaan hotellian suosiosta nimenomaan Mäntän alueella.

Majoitusvaraukset ajoissa:

Hotellien yöorrelle pääsevät vain harvat

Elinkeinoelämän kaikinpuolinen vilkkaus heijastuu painokkaasti Mäntän seudun majoitustilanteeseen. Yösijan saaminen äkkipikaa hotelleista on kesän kuluessa onnistunut vain harvoille, varsinkin jos on kyse arkipäivistä. Joka tapauksessa huonevaraus on parasta tehdä kaksikin viikkoa ennen aiotua yöpymistä.

"Eihän se käyttöaste ole niin korkea, mutta tiistain-torstain seutu on ollut kieltämättä aivan täyttä", selvittää ravintolapäällikkö Pentti Kataja Mannystä. Tarjolla olevat 38 vuodepaikkaa ovat olleet miehitettyjä pääosin Pohjan Sahalla työskentelevien komennusmiesten toimesta läpi kesän. Viikonloppuna tilaa löytyisi kyllä.

Kataja arvelee tilanteen helpottuvan sahan valmistuttua. "Toisaalta jokainen uusi rakennuskohde näillä seuduilla heijastuu välittömästi majoitustilanteeseen. Näyttää sitä paitsi siltä, että tällaisia on kaiken aikaa tu-

lossa", Kataja sanoo optimistisesti.

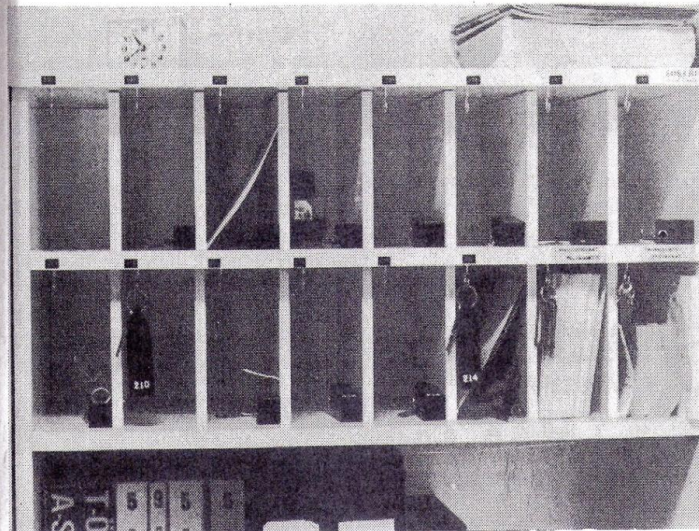
Mäntänkoski ei myytävänä

Asuntophotelli Mäntänkoski on niinkään ollut tupaten täynnä koko kesän. Hotellivieraiden vuokrasopimuksia on tehty pitkälle syksyyn. Toimitusjohtaja Ulla Nevaluoma kumoo samalla jyrkästi huhut siitä, että Mäntänkoski olisi myytävänä.

"Olemme olleet erittäin tyytyväisiä Mäntässä sijaitsevaan hotelliimme. Kiinteistö on tosin vaihtanut omistajaa, mutta hotellilla on pitkäaikainen vuokra-

sopimus", Ulla Nevaluoma kertoo. Mäntänkoskessa on 19 vuodepaikkaa, ja Pohjan Sahan työmaata täälläkin kiitellään hyvää tilanteesta.

Keurusselän lomahotellin vastaanottopäällikkö Juha Peltola kehuu tämän kesän olleen jo tähän mennessä selvästi edellistä parempi. Yösijan saaminen onnistuu keskellä viikkoa, mikäli varaus tehdään hyvissä ajoin, parhaimmillaan parikin viikkoa ennen. "Joskus onnistaa kerralla ja saa vaikka heti huoneen", Peltola sanoo. Lomahotellissa on 170 vuodepaikkaa, ja tännekin heijastuvat Vilppulan suuret rakennuskohteet.



Hotellien avainlokerikot kertovat osaltaan huonetilanteesta Mäntän seudulla. Vapaita huoneita ei juurikaan ole, varsinkaan jos yrität päästä yöpuulle ilman ennakkovaroittelua ja keskellä viikkoa.

Hotellipaikka löytyy tänä kesänä Mäntästä

Kauppaedustajat ja erilaiset komennusmiehet ovat mänttäläisten hotellille tärkein asiakasryhmä. Turisti ei Mäntässä kauan viivähdä.

Jos tavallinen reissaaja jostakin syystä kuitenkin innostuisi ja nukahtais Mänttään, katto löytyisi mitä suurimmalla todennäköisyydellä pään päällä Hotelli Männyssä ovat huoneet suunnilleen tyhjiillään.

Keuruu on oppinut matkailun aakkoset. Hotelli Keuruselkä laajenee.

Maanantaiaamuna puolelta päivin hotelli Mäntänkoskessa oli vapaina kaksi yhden hengen huonetta. Kahden hengen huoneita ei ollut vapaina. Seuraavan kerran kahden hengen huoneen voisi saada torstaina.

"Täydempää tänä keväänä ja kesänä on ollut kuin viime vuonna samaan aikaan", kertoo vastaava hoitaja Kerttu Laukkanen Tehdasta rakentavat komennusmiehet ovat olleet tänä keväänä ja alkukesästä hyvin tärkeä asiakasryhmä hotelli Mäntänkoskelle.

Hotellin kokonaisvuodemäärä on vain yhdeksäntoista vuodetta. "Yleensä huone olisi tilattava pari viikkoa aikaisemmin, jos jonkinlaisella varmuudella tahtoisin sen saada", kertoo Kerttu Laukkanen. "Peruutuksia saattaa tosin tulla milloin vain, mutta sitä kautta huoneen hankkiminen on hyvin epävarmaa."

Viime kesä oli hotelli Mäntänkoskessa kiireinen. Tänä kesänä on ollut vielä kiireisempää. Tilanne tosin helpottuu, kunhan komennusmiehet työnsä tehtyään lähtevät paikkakunnalta.

Hotelli Männyksen käyttöaste on 60 prosenttia. Rahoittajat vaativat 78 prosentin käyttöastetta, jotta uutta hotelleja voitaisiin ru-

veta rakentamaan. Hotelli Männyksen hotell- ja ravintolapäällikkö Pentti Katajan mielestä tässä tapauksessa tuijotetaan kuitenkin liiaksi nykyiseen käyttöasteeseen.

"Nykyinen hotelli ja ravintola Mänty on sen verran ajastaan jäljessä, että esimerkiksi edustustilaisuuksiin sitä ei voi käyttää. Mahdolliset vieraat menevät Keuruulle. Suihkut ja muut mukavuudet ovat meillä puutteelliset. Ravintolasali on liian pieni, jotta siellä voitaisiin järjestää mitään erityisempiä tilaisuuksia."

Paikkakunnan tapahtumat heijastuvat voimakkaasti hotelli Männyksen asiakaskunnan koossa. Aikanaan, kun Pohjan Sahaa rakennettiin, oli hotellin käyttöaste korkea. Heinäkuussa, joka on Suomessa matkailusesongin aikaa, hotelli Mänty on tyhjempi kuin koskaan. Johtajat ja edustajat ovat lomillaan, eikä turisteja ilmesty.

Lisävuoteineen Männyssä on 50 nukkumapaikkaa. Useimmiten tässä on liikaa, mutta joskus hotelli käy liian pieneksi. "Jos joku linja-autoporukka sattuu ilmestymään, on sen majoittamisessa vaikeuksia, mikäli hotellissa sattuu olemaan vielä muitakin asiakkaita", Pentti Kataja selittää.

Kolme yötä tiistaista perjantai aamuun ovat Männyksen kannalta tärkeimmät. Viikonloppuna hotellissa ole juuri ketään. Katajan mukaan on harkittu sellaista vaihtoehtoa, että hotelli olisi suljettuna viikonloput. Koska kuitenkin ravintolapuolen täytyy olla auki, on katsottu mahdolliseksi myös hotellin pitäminen palvelukyisenä.

"Uuden hotellin saaminen tekisi meistä kilpailukykyisiä", sanoo Kataja.

Keuruulla pärjätään

Kevät on ollut hotelli Keuruselässä melko kiireistä. Lisävuoteineen Keuruselässä on 220 nukkumapaikkaa. Syksyllä aiotaan hotelleja ryhtyä laajentamaan.

"Juhannuksen ja heinäkuun ajaksi ovat Keuruselän majoitus-tilat jo miltei kaikki varatut", kertoo vastaanottovirkailija Tarja Kujanen Keskimäärin Keuruselän majoituspaikkojen käyttöaste on noin 70 prosenttia. Kesä on kuitenkin sen verran kiireistä, että ainakaan heinäkuuksi ei mitään pitempiaikaista majoittamista saa Keuruselältä järjestämään.

Kaija ja Pekka Salonen

Vuonna 1984 Kaija ja Pekka Salonen asuivat Lahdes-
sa. Kaija oli töissä terveydenhoitoalalla, vanhain-
kodissa, mutta Kaijaa ei enää kiinnostanut sairaaloihin hakea töihin. Siispä muutoksen virta oli ihan suotava, jos sellainen sattuisi kohdalle.

Muutos oli tulossa, vaikka Kaija ja Pekka eivät sitä vielä tienneetkään. Syyskuussa 1984 Kaija ja Pekka Salonen olivat lomamatkallaan käymässä Mäntässä, kun korviin kaikui, että hotelli Mäntänkoski oli myytävänä. He eivät kauaakaan tuumanneet, kun päättivät ostaa sen. Hotelli oli tarkoitettu Kaijan työmaaksi, ja Pekka tekisi sitten joitain muita töitä Mäntässä. Niinpä, tuumasta toimeen. Kaija Salonen otti virkavapaata vanhainkodista, ja he muuttivat Mänttään pyörittämään hotellia. Pekka meni töihin K-rautaan, ja Kaija alkoi pitää hotellia yksin.

Ensimmäinen talvi oli hiljainen mutta sen jälkeen hotellin elämä oli varsinkin vilkasta, tuohon aikaan hotellissa oli 14 huonetta.

Kaija ja Pekka Salonen ostivat asunnon hotellia vastapäätä, jolloin työmatka oli Kaijalla lyhyt. Aamulla pääsi myös nopeasti tekemään aamupalaa, esimerkiksi komennusmiehille joita hotellissa yöpyi paljon. Välillä Kaija teki kahta aamupalaa päivässä, kun komennusmiehillä oli kahta erilaista työvuoroa, oli iltaa ja oli aamua. Se oli myös Kaijalle hyvä asia, sillä hän pystyi majoittamaan aina eri vuorolaiset samaan huoneeseen. Toisen petivaatteet laitettiin rullalle ja toisen sänkyyn, ja kun toinen tuli töistä niin petivaatteet vaihdettiin. Kaija saikin nopeasti oman asiakaskuntansa, lähinnä komennusmiehiä, jotka yöpyivät aina Mäntässä ollessaan Kaijan hotellissa, Hotelli Mäntänkoskessa. Kaijalla oli niin hyvä palvelu, että sen takia asiakkaat halusivat hänen hotelliinsa, vaikka tarjolla olisi ollut muitakin vaihtoehtoja.

Kaija on aina ollut työtätekevä ihminen, ettei häntä yhtään rasittanut olla koko ajan töissä.

Kun Kaija oli päässyt vauhtiin hotellin pitämisestä, tuli hänelle jo ongelmia mihin voisi majoittaa ihmiset, joita oli enemmän tulossa, mitä Kaija pystyi ottamaan. Niinpä Kaija ja Pekka Salonen vuokrasivat Hotellin viereisestä olevasta kerrostalosta kaksi asuntoa, joissa pystyi majoittamaan melkein kuusi ihmistä. Mutta tämäkään ei riittänyt. He joutuivat välillä majoittamaan ihmisiä omassa kodissaan, hotellin aulassa, Bio säteellä (josta kerrotaan myöhemmin) ja omalla mökillään. Kiirettä tuli vielä lisää, kun toinen hotelli Mäntässä lopetti.

Mökistä etenkin miehet tykkäsivät kovasti, sillä siellä pystyi saunomaan ja paistattelemaan päivää, ja senhän sitten huomasi myös veden kulutuksessa.

Kaija ja Pekka Salonen rakensivat myöhemmin hotellin saunan, jota asiakkaat pystyivät käyttämään.

Kaijalla on ollut jos jonkinlaisia asiakkaita hotellin pitämisensä aikana. Suurin asiakaskunta oli kuitenkin komennusmiehet mutta siihen väliin on mahtunut paljon muutakin. Kaijan hotellissa yöpyi myös pitkäaikaisia asiakkaita, kuten saksalainen perhe asui melkein vuoden Hotelli Mäntänkoskessa, sekä Ahlströmin tehtaan työmiehet olivat koulutuksessa Mäntässä, ja asuivat melkein toista kuukautta Hotelli Mäntänkoskessa.

Kaija oli niin kiireinen hotellin pyörittämisen kanssa, ettei kotona ehtinyt olla. Niinpä Kaija ja Pekka Salonen päättivät rakentaa saunan myös omaan kotiinsa. He joutuivat taistelemaan aluksi taloyhtiön ja muutaman naapurin kanssa, mutta heidän oli sauna saatava, että Kaija edes joskus pääsisi saunassa käymään, kun hotellilla se olisi ollut mahdollista.

Kaijalla pyyhki niin hyvin hotellin kanssa, että hänen nimensä oli kolmena vuonna veroluettelon kärkipäässä, mutta kyllä sen eteen työtäkin sai tehdä kymmenen ihmisen edestä.

Bio Säde

Vuonna 1985 Kaija ja Pekka Salonen päättivät ostaa elokuvateatterin tontin Serlachiuksen säätiöltä, elokuvateatteri sijaitsi hotellia vastapäätä.

Kaija ja Pekka Salonen olivat aluksi kaavailleet, että tontille tehtäisiin korkeatasoinen hotelliravintola. Hotellissa olisi huoneita 36 ja vähintään 100-paikkainen ruokaravintola sekä pubi-ravintola. Suunnitelmat kuitenkin muuttuivat matkan varrella.

Kaija ja Pekka päättivätkin, että puitteiden myötä elokuvateatterin pitäminen olisi mahdollista. Ennen toiminnan aloittamista vanhalle puurakennukselle oli tehtävä jotain. Joten he kunnostivat ja modernisoivat vuonna 1918 rakennetun elokuvateatterin. Ainoaksi ongelmaksi muodostuikin, että kuka laitteita tulisi käyttämään elokuvateatterin ovien avauduttua. Vanhoja työntekijöitä ei kuitenkaan ollut, joten Kaija päättikin opetella filminauhalaiteiden käytön, ja hetkeä myöhemmin hän pyöritti laitteita kuin vanha tekijä.

Kaija siis teki töitä hotellilla mutta myös näytti filmejä elokuvateatterilla. Koska Kaija oli opetellut suurien filmilaitteiden käytön, hän pystyi tekemään sielläkin työn itse.

Kaija myi lippuja elokuviin päivisin hotellilla, mutta niitä sai ostettua myös elokuvateatterilta puolta tuntia ennen näytöstä. Kaijalla oli myös vanhanaikainen puhelin, jota hän piti mukanaan esimerkiksi kauppareissuilla, jotta ihmiset pystyivät soittamalla tekemään myös puhelinvarauksia elokuva-teatteriin.

Elokuvateatterissa oli 110 paikkaa mutta etenkin Uno-elokuvien rantauduttua Mänttään, nuo paikat eivät enää riittäneet. Niinpä Salin eturiviin tuotiin muovituoleja, jotta tilaa riitti kaikille halukkaille. Mutta myöhemmin palopäällikkö kielsi muovisten tuolien käytön, tulipalovaaran takia.

Kaija ja Pekka Salonen pitivät hotellia noin kymmenen vuotta ja elokuvateatteria melkein 8 vuotta. He ensiksi myivät hotellin mutta vielä sen jälkeen pitivät elokuvateatteria vähän aikaa. Tämän jälkeen he ostivat toisen hotellin toiselta paikkakunnalta, ja pitivät sitäkin kymmenen vuotta. Tällä hetkellä Kaija tekee edelleen töitä vanhan ammattinsa parissa ja häntä ei edelleenkään rasita yhtään olla töissä, vaikka koko ajan.

Bio Säteen paikalle hotelliravintola

Hotelli Mäntänkoski Oy on eilen allekirjoitetulla sopimuksella ostanut G.A. Serlachius Oy:ltä Mäntässä Kauppakatu 26:ssä olevan liiketontin sekä elokuvateatteri Bio Säte Oy:n koko osakekannan.

Yhtiö aikoo rakentaa

tontille korkeatasoisen hotelliravintolan. Bio Säte jatkaa toimintaansa siihen saakka, kun hotelliravintolan rakennustyöt käynnistyvät.

Noin seitsemän miljoonaa markkaa maksavan hankkeen suunnittelu

käynnistyy heti ensi vuoden alusta ja rakennustyöt pyritään saamaan käyntiin mahdollisimman pian. Elokuvien näyttäminen alkaa myös tammikuun puolella.

Hotelli Mäntänkoski Oy:n omistajien Kaija ja Pekka Salosen mukaan

hotelliravintola -hankkeen ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan 36 huonetta sisältävä hotelli, vähintään 100-paikkainen ruokaravintola sekä publi-ravintola. "Tutkimme mahdollisuutta myös nuorisodiskon rakentamiseen. Melu ei kuitenkaan saa häiritä hotellin asukkaita," Salostet sanovat. Toisessa vaiheessa varaudutaan mahdolliseen laajennukseen.

Asiakkaitaan Salostet kaavailivat Joennimen taidemuseon vierailijoita. "Puoostamme Mänttään tuleviin taidematkalaisiin", Salostet kertovat.

Salosten mukaan Hotelli Mäntänkoski jatkaa uudisrakennuksen jälkeenkin toimintaansa. Bio Sädettä vastapäätä toimivassa hotellissa on 14 huonetta. Uusien hotellihuoneiden myötä yhtiö pystyy tarjoamaan majoituksen sadalle henkilölle.

"Hotelli-yritys rakentuu pitkälti perheyrittäjien pohjalta. Oma nanoksem-



Bio Säte tontille rakennetaan ensi vuoden aikana uusi hotelliravintola. Kadun toisella puolella oleva Hotelli Mäntänkoski jatkaa toimintaansa. Vanha ja uusi hotelli tarjoavat aikanaan majoitustilaa 100 hengelle.



nimeltä," Kaija Salonen painottaa.

Hotelli Mäntänkoski työllistää nykyisellään kolme henkilöä. Uuden hotelliravintolan valmistuttua yhtiö tarjonnee työtä noin 15 henkilölle.

Korkeatasoisuutta uuteen hotelliin saadaan Salosten mukaan mm. sillä, että sen jokaisessa huoneessa on oma sauna.

Mäntän kaupunkia ei ole kytketty hankkeeseen mukaan. Salosten mukaan

han. Hankkeen rahoitus hoidetaan pankkilainoilla. Lisäksi Salostet aikovat anoa rahaa Keralta sekä teollistamisrahastolta.

Mänttäläinen videotarjonta saa jo kertaalleen lopetetun Bio Säte uudeelleen kilpailijakseen. Elinajan mänttäläisillä elokuvilla on puolisen vuotta. Katsojia aiotaan Salosten mukaan houkutella teatteriin tasokkaalla elokuvatarjonnalla. Tavoitteena on mm. uuden Tuntematoman sotilaan näyttämisen Mäntässä.



**Hyvää Joulua ja
Onnellista Uutta Vuotta**



HOTELLI MÄNTÄNKOSKI OY Bio Säde

Jouluntoivotus, KMV- lehti 23.12.1986.

Bio-Säde jatkaa elokuvaan luottaen

Bio-Säde jatkaa toimintaansa ennallaan alkuvuodesta saatujen kokemusten pohjalta. Suunnitelmien mukaan kiinteistöä tullaan kesällä saneeraamaan ja katsomon penkit vaihdetaan uusiin. Tähän tarkoitukseen Bio-Säde on hakenut Suomen elokuvasäätiöltä avustusta. Rakentamalla teatteriin wc-tilat, se on tarkoitus saada samalla myös käyttökelpoiseksi kokoustilaksi.

Bio-Säteen lipunmyynti on siirretty kadun toiselle puolelle Hotelli Mäntänkosken tiloihin, mistä lippuja voi ostaa myös ennakkoon tai varata puhelimitse.

Vaikka elokuvien katsojamäärä ei ainakaan aluksi ole yltänyt alunperin odotettuun, omistajat luottavat silti elokuvan uuteen nousuun Mäntässä, kun pahin videovillitys on menossa ohitse.

Monet pitkästä ajasta elokuvissa käyneet tai ensikertalaiset ovat Bio-Säteen omistajien mukaan pitäneet videon pienen TV-ruudun jälkeen laajakankaalta teatterissa nähtyä elokuvaa elämyksenä.

Elokuvan katsominen teatterissa eroaa lähes täysin kotona televisiosta tai videolta

nähdystä. Elokuviin meno on tapaus sinänsä, ja silloin voi keskittyä näkemäänsä kokonaan, jolloin siitä saa myös enemmän irti. Kotona erilaisen häiriötekijöiden keskellä pyöritetty video ei vedä sille vertaa.

Hiljattain pyörinyttä Rauni Mollbergin 'Tuntematonta sotilasta' kävi Mäntässä katsojamaassa 560 katsojaa. Muut elokuvat ovat keränneet katsojia vaatimattomasta muutamasta hengestä ihan mukaviin lukuihin asti. Esimerkiksi Milos Formanin viime vuonna kahdeksan Oscaria saanut 'Amadeus' ja Aki Kaurismäen 'Calamari Union' olivat varsin suosittuja.

Bio-Säteen tuleva ohjelmisto kertoo, että kevätkauden helmet ovat vielä pohjalla. Huomenna alkaa pyöriä Mika Kaurismäen 'Rosso', jota esitetään myös Mäntän lukion päivien erikoisnäytäntönä. Jatkossa nähdään muun muassa Unkarin tämän hetken tunnetuimman ohjaajan Istvan Szabon historiallinen elokuva 'Eversti Redl', Madonna-elokuva 'Missä olet Susan' ja Lauri Törhösen 'Riisuminen'. Uusintoina tulevat vielä 'Amadeus' ja 'Tuntematon'.

KMV- lehti 5.4.1986

Kaija Salonen oli kova tekemään töitä ja hänestä oli hieno juttu lehdessä, 50-vuotissyntymäpäiviensä kunniaksi.

KUOREVESI-MÄNTTÄ-VILPPULA

Kaija Salonen 50 vuotta huomenna

Päivätyönä elokuvat ja hotelli

Kaija Salonen laskelee, että Hotelli Mäntänkoskessa on hänen Mäntän-aikanaan aikana yöpynyt ja juonut aamukahvit noin 20 000 ihmistä. Viitisen vuotta Salosen hoidossa olleessa Bio Säteessä on käynyt noin 18 000 katsojaa.

Kumpikin työ on huomisen päivänsankarin mieleistä, ihmisläheistä yleisönpalvelua.

Kaija Salonen syntyi Hyvinkäällä. Mänttään hän saapui miehensä kanssa apuhoitajan työstä seitsemän vuotta sitten. "Ajattelin, että jos petaisi omiakin sänkyjään. Kai se oli neljäkymppin kriisiä."

Hän sanoo ehtineensä pitää seitsemän vuoden aikana kolmen viikkoa lomaa.

"Mänttä on kiva paikka yrittää, ja elokuvien näyttämällä tutustuu mukavasti mäntäläisiin. Hotellin kautta taas saa joka päivä kätevästi yhteyksiä kauemmaksi. Vieraita onkin hotellissa käynyt joka maanosasta."

Uunon näki tuhatkunta

Viime kautena Mäntässä alkanut yleisön paluu valkokankaan ääreen on jatkunut kuluvana syksynä. Tuoreinta Uuno Turhapuroa kävi katsomassa peräti tuhatkunta ihmistä eli nelisensataa viime vuoden Uunoa enemmän.

Runsaan vuoden ikäiset ksenonlamput ja parannettu äänentoistojärjestelmä lienevät osaltaan nostaneet yleisön kiinnostusta elokuvien katsomiseen valkokankaalta.



Huomenna 50 vuotta täyttävä Kaija Salonen on saanut elokuvissakävijöiden määrän nousemaan viime vuosina selvästi.

Tänä vuonna Bio Säteessä on esitetty jo 140 näytöstä. Kahden eri filmin näyttämisen viikossa on ollut ison osan toiveena, ja sitä on ajoittain kokeiltu.

"Kiva, että ohjelmistoa keuhuttiin aika lailla", Kaija Salonen mainitsee keväällä järjestetystä kyselystä, jolla perättiin toiveita viihtyvyyden lisäämiseksi.

Kovia penkkejä valiteltiin kyselyssä eniten. Irtotyynt penkeille onkin hiljakkoin hankittu. Kehuja on jo kuulunut mukavuuden kohentumisesta. Lisäksi satsaus oli hyvin pieni verrattuina penkkien uusimiseen.

Tänä vuonna Kaija Salonen on keskittynyt elokuvien esittämiseen, vähän hotelliin kustannuksella. "Kun ko-

neenkäyttäjä oli sairaslomalla, päätin itse opetella käyttämään konetta. Kyllä sekin alkaa jo sujua."

Bio Säde yksi vanhimmista

Bio Säde pääsee lähiaikoina myös tv:än Mänttä-aiheisen dokumentin nauhalle. Syytä onkin, onhan se yksi Suomen vanhimmista esityskäytössä olevista elokuvateattereista. Vain juuri ennen Salosten ryhtymistä elokuvayrittäjiksi teatterin toiminnassa oli vajaan parin kuukauden tauko.

Nuorempana Kaija Salonen kävi ahkerasti elokuvissa, muuten hän ei ollut varsinainen filmihullu ennen Bio Säteeseen ostoa. Asiantuntijat ovat

kehaiseet talon remontointia, sillä se muistuttaa paljolti alkuperäistä, vuonna 1918 elokuvateatteriksi valmistunutta rakennusta.

Kaija Salonen seuraa esittämisiään elokuvien lisäksi myöskin kaapelikanavien ja tavallisten tv-kanavien sarjoja, todellisuuteen pohjaavat ovat yleensä mieluisimpia. Viime aikojen sarjoista suosikki on Bangkok Hilton. Elokuvista ykkönen on Pretty Woman, jonka Kaija Salonen onkin katsonut neljästi.

"Kai minulla on taistelijan maine filmiyhtiöissä, kun olen yrittänyt saada tänne filmit mahdollisimman tuoreina."

Suomalaisesta elokuvapolitiikasta Salonen on yrittäjähenkisesti sitä mieltä, että miljoonia ei kannata käyttää elokuvaan, jota käy muutama katsoja.

Bio Säde aikaa uus

Elokuvateatteri Bio Säde aloittaa tänään Mäntässä syksyn näytäntökauden uusin yrittäjävoimin. Teatterin aiemmin omistaneet ja Jämsänkoskelle muuttaneet **Kaija ja Pekka Salonen** myivät elokuvateatterin ähtäriläiselle Kino-tähti Ky:lle.

Yhtiön on kahden perheen perheyritys, jossa äänivaltaa käyttävät naiset, **Virpi Viinikka** ja **Alli Virtanen**. Elokuva-ala on yrittäjille tuttua, Bio

Säde ostettiin mutta heillä on myös kaksi muuta elokuvateatteria vuokralla.

”Ähtärissä on alkamassa yhdestoista vuosi ja Alavudella kuudes. Näimme lehdessä ilmoituksen, että Bio Säde on myynnissä ja neuvottelujen jälkeen lähdimme sitten vielä yrittäjiksi Mänttään.”

Heidän mukaansa elokuva-alalla on vain hyötyä, kun samalla yrittäjällä on useampi teatteri, filmivuokrat tuleva



Bio Säde aloittaa tänään. Elokuvateatteria pyörittävät uudet yrittäjät Alli Virtanen (vas.) ja Virpi Viinikka. Koneenkäyttäjän jatkaa Pasi Pohjanharju.

Kun Kaija ja Pekka Salonen olivat muuttaneet Mäntästä, jatkoi Bio säteen toimintaa, Kino tähti Ky. Lehti ilmestyi elokuussa 1993.

Pentti Kataja

Pentti Kataja on Länkipohjasta kotoisin oleva yrittäjähenkinen mies. Aluksi Pentti toimi kaupan juoksupoikana, sen jälkeen hän oli töissä hotelliravintola Männyssä vuoteen 1989, siihen asti kunnes oma yritys aloitti toimintansa.

1990-luvun puolessa välissä Pentti Kataja asui Mäntässä ja piti ravintolaa, Old Alexanderia Mäntän keskustassa. Ravintolan nimi Old Alexander tuli vanhasta apteekkarista, joka oli pitänyt joskus apteekkiaan ravintolan tiloissa.



Mäntän Koskelanlammen rannalle Aleksanterinlinnaa tulee kevään kuluessa ruokaravintola, joka on suunnattu aikuisväestölle.



Kaikki viimein valmiina. Katajan Pentillä tyttöineen on syytä hymyyn.

KMV- lehti, 1989

Pentti Katajalle hotellin pyörittäminen oli tuttua, sillä hän oli pitänyt Mäntässä sijaitsevaa hotelli Mäntyä useamman vuoden, ennen kuin siirtyi pitämään hotelli Alexanderia, entiseltä nimeltään hotelli Mäntänkoskea.

Salosten lähdettyä Mäntästä, Pentti päätti alkaa pitämään hotelliä, koska hänellä oli alalta kuitenkin kokemusta.

14.10.1994 Pentti allekirjoitti paperit ja hän oli nyt virallisesti hotellinpitäjä. Pentti kertoi tuolloin KMV -lehdessä, että aikoi panostaa hotellin markkinointiin ja todellinen markkinointivaalitti tulisi olemaan huonehintaan sisältyvä illallinen ravintola Old Alexanderissa.

Pentti muutti hotellin nimen, hotelli Mäntänkoskesta, Alexanderiksi. Nimi tulee myös vanhan apteekkarin mukaan. Ja sillä nimellä hotelli toimii edelleen. Pentti muutti hotelliä myös siten, että hotellin vastaanotto ja aamupala olivat Old Alexanderissa. Pentin yksi tärkein kriteeri olikin, että asiakkaan tuli aina saada aamukahvit. Pentin aikana hotellissa huoneita oli 16, ja 26 ihmistä mahtui nukkumaan samanaikaisesti. Pentin mielestä hotelli olisi voinut olla hieman isompi, sillä hänen mielestään hotelliin oli mahdollista linja-autollinen ihmisiä kerrallaan yöpymään.

hotelli
Alexander
Mäntän keskustassa

YÖ	
1 henk.	220,- - 270,-
2 henk.	340,-

Hinnat sis. alv
- sis. aamiainen, sauna
- avaimen luovutus ravintolasta
- ruokatarjoilu (varaus etukäteen)
- viihtyisä saunatila noin 10 hengelle

Hotelli Alexanderin ensimmäinen mainos KMV- lehdessä, 4.2.1997.

Pentti Kataja vuokrasi hotelli Mäntänkosken

Mäntäläinen ravintoloitsija **Pentti Kataja** on 14. lokakuuta alkaen vuokrannut konkurssiin menneen hotelli Mäntänkosken konkurssipesältä. Hotelli sijaitsee Mäntän keskustassa Kauppakadulla.

Hotellissa on 14 huonetta, aamiaishuone sekä edustavat ja äskettäin uudistetut saunatilat. Kuudessa huoneessa on suihku, kaikissa huoneissa on televisio ja minibaari.

Vuokrasopimus on tehty toistaiseksi, ja Kataja on ostanut hotellin irtaimiston. Hän luonnehtii kauppaa edulliseksi ja muistuttaa, että hotellitoiminta täydentää erinomaisesti hänen johtamaansa ravintolan Old Aleksanderin toimintaa.

"Uudeksi nimeksi tulee hotelli

Aleksanteri. Hotellin varauskirje tulee sijaitsemaan ravintolassamme, jonne ohjataan huone- ja saunatilojen varauksia koskevat puhelut. Ravintolan henkilökunta hoitaa mm. aamiaistarjoilun hotelliin, jonne palkkaamme näillä näkymin vain siivoajan."

Hotellia Kataja luonnehtii kaikin puolin siistiksi ja huonevarustusta hyvätasoiseksi. Hän ei aiokaan tehdä kovin suurta remonttia, mutta tulee panostamaan hotellin markkinointiin.

"Joitakin tekstiilejä uusitaan, ja mahdollisesti kaksi huonetta muutetaan sviiteiksi", kertoo Kataja, jonka mukaan markkinointivalttina tulee olemaan huonehintaan sisältyvä illallinen ravintola Old Alexanderissa.



Ravintoloitsija Pentti Kataja ja hänen tyttärensä Marjukka Kataja uskovat, että Mäntänkoskesta Aleksanteriksi muuttuva hotelli tulee menestymään. Hotelli sijaitsee Mäntän keskustassa Kauppakadulla, elokuvateatteri Kino-Sädetä vastapäätä.

Pentti piti yhtä aikaa sekä hotellia, että ravintolaa. Pentti on myös tottunut tekemään runsaasti töitä ja kaksi bisnestä kerralla ei ollut hänelle ongelma eikä mikään.

Hotelli Alexander oli Pentin kokemuksista aivan poikkeava. Pentin edellisessä hotellissa, hotelli Männyssä oli ollut alakerrassa yökerho, ja musiikki pauhasi aamun pikkutunneille asti. Hotelli Alexander oli taas Männyn hiljaisempi pikkuveli, jonka palvelut olivat tarkoitettu vain yöpymiseen.

Majoituspalveluja löytyy seudulta yllättävän paljon

Mäntän seutu ei voi yleillä mittavilla majoituspalveluilla, mutta alueelta löytyy yllättävänkin suuri määrä yriäisiä, jotka tarjoavat myös yösjää matkailijoille tai muille majoituspalveluiden tarvisijoille.

Jos osaa etsiä, valittavana on tarjontaa on hotellihuoneista mökki- vuokraukseen ja maatilamajoitukseen. Moni kohde tarjoaa myös muita matkailuun liittyviä oheispalveluita kalastuksesta saunomiseen.

Mänttä

Mäntässä matkailijoita majoittaa kaksi varsinaista hotellia ja kaupungin ylläpitämä retkeilymaja.

Hotelli Alexanderissa on kuusi kahden hengen huonetta ja kahdeksan yhden hengen huonetta joihin kaikkiin saa myös lisävuoteen. Huoneen hintaan kuuluu aamiainen ja sauna.

Hotelli Casa Miasta löytyy yhteensä 13 yhden tai kahden hengen huonetta sekä yksi kolmen hengen huone. Huoneissa on myös lisävuodemahdollisuus ja



Heikki Soilonen tarjoaa matkailijoille mökkimajoitusta luonnon keskellä Loma-Soiluissa Vilppulassa.

hintaan sisältyy aamiainen ja sauna.

Kaupungin ylläpitämä 24-paikkainen **Mäntän retkeilymaja** toimii uudessa oppilasasuntolassa osoitteessa Koulukatu 6. Suomen retkeilymajakettuun kuuluva paikka on avoinna vain kesäajan eli 3.6.-11.8.

Vilppula

Vilppulan majoituspalvelut ra-

joittuvat tällä hetkellä yhteen paikkaan, Ruoveden tien ja Vilppulan vesireitin varrella sijaitsevaan **Loma-Soiluun**. Se tarjoaa vielä tänä kesänä mökkimajoitusta 6-8 hengen mökkeissä ja sen ohella esimerkiksi kalastusmahdollisuuksia.

Kuorevesi

Kuorevedellä ravintola **Hallin Jannesta** voi varata **Kolhin Matkailun** tarjoamia apartementos-



Pentti Katajan Hotelli Alexander sijaitsee Mäntän keskustassa.

tyyppisiä majoituspalvelua kolmessa kalustetussa ja täysin varustetussa rivitalohuoneistossa Hallissa. Kahdessa kaksiossa on neljä vuodepaikkaa ja kolmiossa kuusi vuodepaikkaa.

Majatalo Hallinrinteestä Hallin keskustasta löytyy 20 majoituspaikkaa 2-4-hengen huoneissa sekä saunoasasto. Varaus tapahtuu Merioksen kodinkoneliikkeestä Lyllystä tai ravintola Hallin Jannesta.

Kertteen **Leiriniemestä** on Kuoreveden kunnan kautta vuokrattavissa hyvin vaatimattoman tasoisia leirintämökkejä ja alueella on myös sauna.

Juupajoki

Juupajoella majoituspalveluita

löytyy kolmesta eri paikasta. Hirvijärvellä sijaitseva **Henkireikä** tarjoaa majoitustilaa 32 hengelle, ja sen palveluihin kuuluvat myös lohikalustus, veneet, luontoretet ja perhejuhlat.

Sammalniemen lomakylässä Petäjäjärvellä on lomamökkejä ja motellitason huoneita, ravintolatilat olutoikeuksin, leirintäalue ja matkailuvuonupaikkoja. Tarjontaan kuuluu myös saunoja, uimaranta ja veneet.

Samoin Petäjäjärvellä sijaitseva Juupajoen Karjalaseuran **Heimolasta** löytyy majoitustilaa 30 hengelle, sauna ja uimaranta.

LASSE ANTONEN

Pentti Katajan aikana hotelli Alexanderissa oli vilkas asiakasvirta. Myös Pentillä kuten Kaijalla oli vakituiset komennusmiehet, jotka yöpyivät aina Hotelli Alexanderissa. Kuten myös Kaijan aikana, hotelli oli usein niin täynnä, että komennusmiehille tehtiin petivaatteiden vaihtoa, jotta he kaikki mahtuivat nukkumaan. Pentti kääri toisen petivaatteet rullalle, siksi aikaa kun toinen oli töissä ja taas toisinpäin. Pentin aikana hotellissa on yöpynyt useita julkisuudestakin tunnettuja henkilöitä, joista parhaiten Pentille jäi mieleen missikiertue. Tuona vuonna missit olivat olleet laskettelemassa Jämsässä, Himoksella. Mihinkäs muualle he olisivat majoittuneetkaan, kuin hotelli Alexanderiin.

Pentti toimi lähinnä yksin hotellilla, sesonkiaikaan hänellä saattoi olla muutamia tilapäisiä tuntipalkkalaisia apuna huoneiden siivouksessa.



KMV- lehti 29.5.1986

Vuoden yrittäjä

Pentti Kataja on saanut myös tunnustuksia. Hänet valittiin 1993 Mäntän vuoden yrittäjäksi.

Pentti Kataja Mäntän vuoden yrittäjä 'Yrittäjän tiedettävä mitä asiakas haluaa'

"Tuntuu uskomattomalta, ihan niitä kokeneempiakin yrittäjiä", sanoo yllätynyt Old Alexanderin ravintoloitsija Pentti Kataja saamastaan Mäntän vuoden yrittäjä -titlistä. Hän on mielisensä ja sa-
o hyvin tietävänsä, että palkinto on suurin kunnianosoitus sitä yrittäjiä virkaveljilleen yöntävät.

Vaikka Kataja onkin yrittäjänuori niin kokemusta löytyy. Hän on toiminut ravintolalan tehtävissä laidasta laitaan 17 vuotta. Eräiksi palkintopeteeksi Kataja arvelee "ulos-temiset".

Hän ei ole rajannut ravintoloimintaansa pelkästään Old Alexanderin sisäpuolelle vaan iikkailee myös erilaisissa MV-alueella järjestettävissä aisuuksissa.

Länsipohjasta kotoisin oleva Kataja aloitti myyntimaailmaan tutustumisen kaupan oksupoikana kunnes armeija tsui. Kipinän ravintola-alalle n kertoo saaneensa juuri ar-
sijassa.

"Olin upseerikerhossa tsuprina ja kai se innostus sieltä tui."

Armeijan jälkeen Kataja jati edelleen kaupassa ja suoritti laisia kaupan kursseja kun-
s vuonna 66 muutti Mäntään vaihtoi ravintola- alalle. äntässä ura urkeni ravintola ännysssä, jossa Kataja työ-
ntelikin aina vuoteen 89 eli nan yrityksen perustamiseen akka. Loppupaikana Mäntykin jo vaihtanut nimeä.

Ennen yrittäjäksi siirtymis- in Kataja ehti työskennellä yli vuotta E-liikkeen palveluk-
sa ja hän on kiitollinen enti-



Old Alexanderin ravintoloitsija Pentti Kataja on Mäntän vuoden yrittäjä

selle työnantajalleen vieläkin. E-liike antoi mahdollisuuden monenlaiseen koulutukseen ja Kataja ehti suorittaa noin 30 erilaista kaupan- ja ravintola-
alan kurssia.

"Yrittäjäksi lähteminen oli aikanaan uhkarohkeata enkä nykytilanteessa uskaltaisi varmaan enää lähteäkään", Kataja nyt tuumaa.

Hän kuitenkin kiittää pitkäl- le asiassa myös työnteki-
jöitään ja jakaa heillekin kun-

nian palkinnostaan. Old Alexanderissa on ollut alusta lähtien vahvuutena seitsemän työntekijää.

"Varmat työntekijät helpottivat yrittäjäksi lähtemistä. Pidän myös kunniaikkaana ettei lomautuksia ole tarvittu koko aikana vaikka taloudellinen tilanne onkin vaikea. Teen myös kaikin tavoin töitä ettei lomautuksia tarvittaisi myöhemminkään."

Old Alexanderin liikeideaan

sisältyvät ruoka-, viihde-, kous- sekä pitopalvelu. Jokai-
selle löytyy oma roolinsa vaikka asiakkaiden ostovoima onkin vähentynyt. Tulevaisuuden haaste ei olekaan "uusissa haasteissa" vaan millä pitää ravintola pystyssä ja tarjota edes nykyiset palvelut. Myyntiä pitäisi lisätä ja kuluja karsia, mutta helpommin sanottu kuin tehty, Kataja hymähtää.

Mikä on sitten vuoden yrittäjän mielestä tärkeintä yrittä-
misessä?

"Rehellisyys on kaiken pe-

rusta". Kataja sanoo empimättä. Hänen mielestään tärkeää on myös paneutua asiakkaan asemaan ja tietää tämän tarpeet. Esimerkiksi juhlien tilaaja ei usein itseään oikein tiedä mitä haluaa. Siinä vaiheessa ravintoloitsijan pitää käyttää hoksottimiaan.

"Puhelinneuvottelut juhlien järjestämisestä eivät myöskään onnistu. Henkilö on nähtävä, silloin toiveetkin selviävät paremmin", Kataja sanoo.

JUHA LAINE

Hotelli vaihtoi omistajaa

Mäntässä toimiva Hotelli Alexander vaihtoi vuoden vaihteessa omistajaa. Vuodesta 1994 sitä pitänyt **Pentti Kataja** myi yrityksen **Marja-Liisa Vaheri-Ruhaselle**.

Aiemmin kiinteistönlähtösalalla toiminut Vaheri-Ruhanen totesi tarttuneensa

tilaisuuden tullen haasteeseen, kun Kataja oli luopumassa hotellin pidosta.

”Hotellin perustoiminta jatkuu entisellään, eli reissumiesten majoittajana, mutta sen lisäksi on tarkoitus kehittää matkailupuolta tarjoamalla esimerkiksi elämys- ja luontomatkailua

yhdessä yhteistyökumppanin kanssa”, Vaheri-Ruhanen kertoi.

Uusi omittaja ryhtyy myös remontoimaan hotellin

tiloja. Ensin on tarkoitus kunnostaa aula- ja oleskelutilat ja sen jälkeen hotellihuoneet.



Pentti Kataja luovutti Hotelli Alexanderin avaimet Marja-Liisa Vaheri-Ruhaselle vuoden vaihteessa.

KMV- lehti 4.1.2001

Vuonna 2001, Pentti luopui hotellista. Hotellin osti Marja-Liisa Vaheri-Ruhanen. Marja-Liisa ei pitänyt hotellia kuin muutaman vuoden, kunnes Mailis ja Daniel Hlavacek, ostivat sen häneltä.

Mutta mitä Pentille kuuluu nyt? Pentti asuu tällä hetkellä edelleen Mäntässä. Pentti olisi jatkanut hotellin toimintaa vielä pidempään mutta hänen omin sanoin, ikä tuli vastaan.

Mailis ja Daniel Hlavacek

Vuonna 2004 Daniel Hlavacek oli töissä Teknisillä mutta hänellä oli jo pitkään ollut unelmana olla yrittäjä. Danielin vaimo Mailis Hlavacek oli kuulunut, että hotelli Alexander olisi ehkä myynnissä. Niinpä Daniel otti yhteyttä hotellin omistajaan, ja teki tarjouksen. Tarjous hyväksyttiin ja näin heistä tuli hotellin onnellisia uusia omistajia. Mailis oli jo pitkään itse pitänyt kahvila Wilhelmiinaa Mäntässä, joten yrittämisestä oli kokemuksesta.

He ovatkin erikoinen yrittäjäpari siinä mielessä, että heidän yrityksiinsä lukeutuu myös muita kuin hotelli Alexander. He omistavat myös kahvila Wilhelmiinan, pitävät kesäisin kesähotellia opiskelijatalo Valkamassa, ja hoitavat Serlachius museon kahvilan tilauksia. Ja kaiken tämän lisäksi he ovat myös maanviljelijöitä. Mailis luonnehtiikin heitä tasa-arvoisiksi yhtiökumppaneiksi ja perheyrietykseksi. Mutta mikä tärkeintä, he luottavat siihen mitä toinen tekee. Heidän luottamuksensa toisiinsa, on horjumaton.

Mailiksella ja Danielilla on kaksi poikaa. Vanhemman pojan nimi on Aleksanteri ja nuoremman pojan nimi on Viljami. Vaikka nimet muistuttavatkin hotelli Alexanderia, ja kahvila Wilhelmiinaa, poikien nimet ovat vain hauskaa sattumaa. Kuten Daniel itse sanoo vanhemmasta pojasta: "Ensin oli poika, sitten hotelli".

Alkuvuodet hotellin pitämisessä meni täysin omin voimin. Daniel ja Mailis ovat aina tehneet kaiken yhdessä. Yhteistyö luistaa niin hotelli Alexanderissa kuin kahvila Wilhelmiinassa. Työnjako on mennyt heillä aina luonnostaan ilman käsikirjoituksia. Työmaalla Daniel on hoitanut ikään kuin miesten työt, ja Mailis on saanut pullantuoksuisen rouvan roolin.

Noin ensimmäisen vuoden jälkeen hotellin pitämises-
tä, he palkkasivat tuntityöntekijöitä apuun. Heidän
pitkäaikaisin työntekijä Sanna Mäkinen palkattiin
näihin aikoihin. Sanna aloitti uransa kesätyönteki-
jänä ja ahkeruutensa ansiosta töitä riitti myös tu-
levaisuudessa. Sannasta oli niin paljon apua, että
hän teki töitä myös opiskelujensa ohella. Mailis
kuvailee Sannaa ainutlaatuisena työntekijänä, koska
hän osaa hoitaa tonttinsa riippumatta siitä oliko
kyseessä varausten vastaanottaminen hotellilla tai
pullan leipominen Wilhelmiinassa. Sanna on osa Ale-
xanderia ja Wilhelmiinaa myös tänäkin päivänä.

Hotelli Alexander ja kahvila Wilhelmiina tekevät
yhteistyötä, heillä on esimerkiksi samat työnteki-
jät. Työntekijöille on jaettu vuoroja sekä hotel-
lilla, että kahvilassa. Hotellin vastaanotto oli
ennen vuotta 2012 kahvila Wilhelmiinassa, mutta ho-
tellin laajennuksen myötä vastaanotto siirtyi ho-
telligille. Aamiainen on kuitenkin aina ollut hotel-
lilla, Mailiksen ja Danielin aikana.

Tiistai 4. heinäkuuta 2006 **KMV-LEHTI** 1

• Yritykset

Remontoitu hotelli Mäntän keskustassa odottaa kesäturisteja

Henna Suni

Taidekaupunki Mänttä kulttuurikohteineen on valmistautunut kesään turistivirtaan ja samalla alueen majoituspalveluita tarjoavat yrittäjät ovat olleet odottavalla kannalla.

– Kesä on meillä ehdottomasti sesonkiaikaa, kertoo yrittäjä Daniel Hlavacek Hotelli Alexanderista.

Hlavacekin perhe on pyörittänyt Alexander Hotellin toimintaa pari vuotta ja viime vuoden aikana hotellin on tehty täysremontti.

– Hotelli on siirtynyt palvelutasoltaan 2000-luvulle. Aloitimme kaluston uusimisella ja viimeksi teimme pintaremontti. Kaikki huoneet on nyt uusittu ja jokaisesta huoneesta löytyy nykyään myös wc ja suihku, kertoo Hlavacek.

Hotelli Alexander on täyden palvelun hotelli, jossa majoituskapasiteetti on 19 hengelle. Huoneet ovat hyvin varusteltuja yhden ja kahden hengen huoneita. Daniel Hlavacek pitää hotellinsa valittukortina pienen yksikön tarjoamaa joustavuutta.

– Voimme tarjota yksilöllistä palvelua ja jokainen vieras saa vaikka samupulan juuri siihen aikaan kuin hän haluaa, Hlavacek sanoo.

Ilta vastaanottoa hotellilla ei ole, mutta KMV-tu vapalvelut vartioivat paikalla sellaisena aikana, kun henkilökohtain ei ole läsnä.

– Keskustassa oleva Kalvila Wilhelmiina toimii aukioloaikanaan hotellin vastaanottona ja muuna aikana olemme tavoitettavissa puhelimitse, kertoo Hlavacek.

Mäntässä hotellien käyttöaste on alle viidenkymmenen prosentin luokkaa, mikä on jonkin verran alle maakeskiarvon.

– Meillä on korkeatasoiset huoneet ja samoin Hotelli Welho ja Mäntän Klubi tarjoavat laadukasta majoituspalvelua. Meillä on kylä Mäntässä hyvä tilanne majoituspaikkojen suhteen eikä täällä voi järjestää vaikka minkälaiset karkelot. Tulot joita vaan lisää, toteaa Daniel Hlavacek.



Hotelliyrittäjä. Daniel Hlavacek kehuu Hotelli Alexanderin ympäristöä rauhalliseksi ja palvelua ystävälliseksi.

Hotellia remontoidaan

Vuonna 2006, Mailis ja Daniel alkoivat uudistaa hotellia nykyaikaisemmaksi. Huoneita heillä oli 14. Uudistus aloitettiin täysremontilla, jolloin jokaiseen huoneeseen tehtiin suihkut ja wc:t. Kalusto uusittiin, ja lopuksi tehtiin pientä pintaremonttia.

Hotellissa on myös niin sanottu yleissauna, joka on Salosten rakentama. Saunaa on myös hieman remontoitu.



Hotellin sauna. Daniel Hlavacek, 2013.

Asiakasvirta

Hotellilla on suuria kävijämääriä. Suurimmat asiakasryhmät ovat työnsä puolesta matkustajat ja turistit. Mailis ja Daniel ovat vuokranneet hotellin viereisestä talosta kaksi asuntoa, jossa myös pystyy majoittamaan tarpeen tullen asiakkaita. Asunnot eivät kuitenkaan ole samat joita Kaija ja Pekka Salonen vuokrasivat hotellia pitäessään.

Hotellilta pystyy myös vuokraamaan mökkejä. Mökkejä on kaksi kappaletta, ja ne sijaitsevat Kuoreveden rannalla. Mökit ovat käytössä vuoden ympäri ja niihin voidaan majoittaa 2+2.

Hotellin varausjärjestelmä on ollut alusta asti sama. Varausjärjestelmä on mahdollistanut hotellin pitämisen 24h, koska se toimii internetissä. Tilauksia pystyy ottamaan vastaan, oli sitten missä tahansa, vaikka tienposkessa.

Hotellilla on yöpynyt julkisuushenkilöitä ja arvovieraita myös Mailiksen ja Danielin aikana. Koska kyse on hotellista, niin emme tietenkään voi mainita esimerkiksi länsinaapurimme kuninkaan nimeä.



Hotelli laajenee

Vuonna 2012 hotelli laajeni. Hotelliin avattiin alakerta. Aikaisemmin hotelliin mentiin sisään talon sivuovesta. Laajennus tehtiin siten, että hotellin alakerran kahdesta liikehuoneistosta kaadettiin seinä, jolloin siitä tuli yksi iso liikehuoneisto. Tähän liikehuoneistoon sitten valmistui hotellin vastaanotto, kahvila ja pieni putiikki.

Mailis ja Daniel ostivat vuonna 2005 ensimmäisen kahdesta liikehuoneistoista. Ensimmäinen oli näistä kahdesta pienempi. Ideana oli, että siitä tehtäisiin pelkästään aamiaistila, eikä mitään muuta. Ongelmaksi kuitenkin tuli se, että tästä liikehuoneistosta ei ollut kulkua hotelliin sisäkautta.

Vuonna 2008 heille tuli toinen liiketila, hotellin alakerrasta. Aikaa meni muutamia vuosia ennen kuin nämä kaksi liikehuoneistoa saivat raamit, sille mitä niistä tehtäisiin. Tiloihin on myös joskus suunniteltu hampurilaisravintolaa, mutta Mailiksen ja Danielin oma idea vei voiton. Eräs arkkitehtitoimisto Helsingistä teki myös pohjapiirustuksen millainen siitä tulisi, mutta tätä ei koskaan toteutettu, sillä Mailiksella ja Danielilla oli oma selkeämpi visio myöhemmin. Esimerkiksi wc:t tulivat aivan eri paikkaan mihin niitä oli suunniteltu pohjapiirustuksessa. Kun visio mielessä alkoi kehittyä, päättivät Mailis ja Daniel, että salaattibaarin lisäksi oli ehdottomasti saatava hotellin yhteyteen kauppa.

Salaattibaari ja Lifestyle-myymälä

Mailis ja Daniel ovat aina arvostaneet maataloustuotantoa ja sitä kautta lähiruokaa. Mailis sanookin, että lähiruuassa täytyy olla myös muuta kuin pelkkä ammatillinen kiinnostus. Mailis on ammatiltaan agrologi. Siitä idea on sitten lähtenyt hotellin kahvilaa suunniteltaessa. Hotellin kahvila ns. salaattibaari, on tunnettu sen ekologisuudesta, ja etenkin lähellä tuotetuista raaka-aineista.

Kahvilasta tilatessasi lihapullasalaatin, saat lihapullia, jotka ovat Mailiksen ja Danielin oman maatilan, Angus-lehmien jauhelihasta paistettuja. Voit ostaa myös heidän omalla pellolla tuotettua tyrniä.

Kahvilasta saa myös paljon muitakin tuotteita, kuten lähellä tuotettua hapankaalia, maatilanjäätelöä ym. Ideana on ollut, että tuote on lähituote, ei välttämättä luomu.

Lifestyle-myymälä tarjoaa myös kaupunkilaiselle uutta. Myymälästä löytää sisustusta, koruja ja vaatteita. Putiikin tuotteet ovat ylellisyystuotteita ja ne ovat erilaisia mitä Mäntästä yleensä saa. Tuotteet on valittu laadukkaista materiaaleista, jotta ne olisivat pitkäaikaisia tuotteita.



Tulevaisuus

Tässä kohtaa, Mailiksella ja Danielilla löytyy jo selkeitä säveliä jatkoon. Koska lifestyle-myymäälä on saanut erittäin hyvän vastaanoton, aiotaan sen laajennusta harkita tosissaan. Laajennusta suunnitellaan ehkäpä koko hotelliin.

Omalla maatilalla tuotetut lihapullat ja tyrnit voisi suunnitella uudestaan siten, että lihapullia saisi säilykepurkissa ostettua mukaan, ja tyrnistä voisi valmistaa hilloa ja mehua.

Mailis ja Daniel ovat myös erittäin kiinnostuneita matkailusta liiketoimena. He ovatkin miettineet mahdollisuutta järjestää pakettimatkoja Mänttään. Kaupunkilaiset pääsisivät näkemään, minkälaista maalaiselämä on. He näkisivät lehmiä, ja etenkin elämää maalla.

Saa nähdä mitä tämä pariskunta keksii taas valloituksen kohteekseen mutta tärkeintä heille on, että hotelli pysyy koko ajan, ajan hermolla.



